

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 526 Wydanie P

Poznań, czwartek dnia 12 listopada 1936

Rok 31

Poznań, 11 listopada.

Czem jest dla Polski dzień 11 listopada

Dzień 11 listopada, jeżeli wziąć ścisłe datę, jest rocznicą rozejmu, zawartego w roku 1918, w wyniku zwycięskiej wojny światowej przez naczelną dowództwo zjednoczonych armii sprzymierzonych z dowództwem pobitej armii niemieckiej. Uprzednio już, jak wiadomo, odpadły w wojnie tej, jako aktywne czynniki zbrojne, armie państw, związanych z Rzeszą Niemiecką.

Zwycięstwo armii sprzymierzonych nad Niemcami — z największym w tem bohaterstwie a ofiarnym dziele udziałem armii francuskiej — było warunkiem odzyskania przez Polskę niepodległości, warunkiem przede wszystkim wyzwolenia ziem naszych zachodnich z jarzma pruskiego. To Polska pamięta, pamięta szczególnie w dniu 11 listopada, i tego nie zapomni nigdy, z wdzięcznością serdeczną odnosząc się do tych, których krew utworzyła drogę do rozgromu prusko-niemieckiej potęgi militarnej i tem samem Polsce do zjednoczenia i niepodległości.

Ale zjednoczenie to i niepodległość nasza nie były zgoła wyłącznie dziełem oręża armii sprzymierzonych. Wyzwolenie Polski było nie mniej dziełem narodu polskiego, i to nie tylko pokolenia wówczas żyjącego, lecz i pokoleń minionych.

Jakżeż odmienne byłyby warunki stron wojujących w zawierusze światowej, gdyby naród polski był się załamał w półtorawiekowej niewoli i stał się bezwolnym narzędziem Prus, Rosji i Austrii!

O ileż trudniejsze byłoby położenie państw sprzymierzonych, a szczególnie Francji, gdyby Polacy latem roku 1914 nie byli narodem, — narodem o żywej tradycji i nieprzepartem dążeniu do wolności!

Czyż armie sprzymierzone nie byłyby się znalazły w sytuacji tragicznej, gdyby naród polski w przynajmniej swej większości, uświadomiony rozumnie i daleko patrzącą polityką, nie był od pierwszego dnia wojny sercem i duszą, myślą i wolą po stronie koalicji, gdyby się nie był oparł pokusom niemieckim, gdyby nie był odtrącił dłoni niemieckiej, wyciągniętej po polskiego rekruta!

To też dzień 11 listopada jest — poza rocznicą rozejmu, zawartego przez zwycięskie armie sprzymierzone z pokonaną armją niemiecką — dniem uroczystym nieśmiertelnego ducha narodu polskiego, zwycięskiego w wojnie światowej.

Zwycięstwo to wyraziło się w politycznym i — w granicach możliwych — wojskowym współdziałaniu Polski z państwami sprzymierzonymi i ich bohaterstwie armjami. Wyraziło się w powstaniu wielkopolskim. Wyraziło w udziale przedstawicieli Polski, jako państwa już niepodległego i walczą-

O pogotowie obronne W. Brytanji

Przemówienie min. koordynacji obrony państwa Thomasa Inskipa — Krytyczne głosy mówców bez różnicy przekonań w sprawie obecnego stanu pogotowia — Oświadczenie min. Hoare

London (PAT). W izbie gmin min. Thomas Inskip złożył oświadczenie na temat polityki obronnej rządu brytyjskiego.

Przypomniał on na wstępie, że Anglja nie żywi zaborczych zamiarów w stosunku do nikogo. Dla wypełnienia planu obrony będą Anglicy wezwani do pewnych świadczeń, które posłużą „do odstraszania od wojny i zapobiegnięcia jej”.

Fakt, że W. Brytanja jest wyspą, przynosi jej obok licznych korzyści również szkody i zmusza do utrzymywania potężnej floty. Niemniej silne powinno być lotnictwo, jeśli ma wypełnić wszystkie swe zadania. Wyraziłszy uznanie dla nowego typu samolotów, wprowadzonych do armii brytyjskiej, oświadczył min. Inskip, że uczyniono bardzo wiele w dziedzinie obrony terytorjum brytyjskiego przed powietrznymi atakami.

Począwszy od maja 1935 wyszkolono przeszło 2.400 nowych pilotów. W metropolii w tym okresie czasu stworzono 80 eskadr samolotowych, nie licząc lotnictwa morskiego. W ciągu ostatnich 18 miesięcy liczba pracowników w zakładach i fabrykach lotniczych podwoiła się.

W zakończeniu oświadczył Inskip, że, biorąc pod uwagę ten postęp w uzbrojeniu lotniczym, ma W. Brytanja zapewnioną przewagę nad każdym, kto by chciał naruszyć jej granice.

Po przemówieniu sir Inskipa, Lee Smith (Labour Party) ubolewał, że rząd nie utworzył min. zaopatrzenia armji w sprzęt wojenny.

Winterton (kons.) w dłuższej mowie podkreśla konieczność przygotowania W. Brytanji do stawienia czoła

wszelkim ewentalnościom. Od stopnia jej gotowości będzie w 1937 r. zależał pokój Europy. Mówca dowodzi, że utworzenie min. zaopatrzenia armji w sprzęt wojenny jest nieodzowne.

Amery (kons.) jest zdania, że armja angielska, aby stać na równi z wojskami kontynentu, musi być oparta na powszechnej służbie. Lotnictwo wojskowe trzeba powiększyć i wzmocnić, skoro ma odegrać rolę decydującą w przyszłym zatargu.

W imieniu rządu min. marynarki sir Samuel Hoare oświadczył:

„Wszyscy pragniemy rozbrojenia, ale, gdyby miała być mowa kiedyś o tej sprawie, musi wychodzić z założenia dostatecznej obrony kraju i całego imperjum. Nikt z mówców nie wątpił o powadze położenia. Co się tyczy sprawy sił zbrojnych dla wyprawy na kontyngent, to wojsko angielskie musi być gotowe do wszelkich ewentalności.

„Obecne położenie różni się od warunków w 1914 r., kiedy to istniały wyraźne zobowiązania naskutek konwencji sztabów generalnych W. Brytanji i Francji. Teraz takich zobowiązań niema. Będziemy musieli powziąć

uchwałę, zgodną z położeniem. W każdym razie nie przesądzając w niczem o przeszłości, nie widzę obecnie podstaw do pesymizmu. Położenie nasze jest zadowalające.”

Na tem debatę odroczone do czwartku.

Jeszcze tylko do niedzieli można sprawdzać spisy wyborcze. Kto zatem jeszcze nie spełnił tego obowiązku niech pamięta, że czas nagli i dziś pójdzie

przejrzeć spisy wyborców

do odpowiedniej komisji okręgowej pomiędzy godz. 15 a 20, gdyż może łatwo zdarzyć się, że wskutek swej obecnej opieszałości będzie pozbawiony prawa głosowania w dniu 20 grudnia.

Stosunki włosko-węgierskie

Budapeszt (PAT). Premier Daranyi, przemawiając na zebraniu partji rządowej, zakomunikował, że po konferencji wiedeńskiej włoski min. spraw zagr. Ciano przybędzie do Węgier. Skorzysta on z czterodniowego pobytu, aby omówić z czynnikami miarodajnymi wszelkie sprawy interesu-

jące Włochy i Węgry, jak również wszystkie zagadnienia z dziedziny europejskiej polityki zagranicznej.

W jakiś tydzień po wyjeździe Ciano (dokładny termin nie jest jeszcze ustalony) regent Horthy złoży wizytę królowi Włoch. Podróż tę odbędzie w towarzystwie swej małżonki, premiera i min. spraw zagr. Kanya.

„Szefowie państw — oświadczył dalej Daranyi — będą mieli sposobność dokonać wymiany poglądów na sprawy interesujące oba kraje. Co się tyczy mnie, to będę mógł złożyć pierwszą wizytę Mussoliniemu, aby wyrazić wdzięczność narodu węgierskiego za zrozumienie i przyjaźń w stosunku do Węgier we wszystkich ostatnich oświadczeniach”.

Komunizm poza prawem

Buenos Aires (PAT). Za przykładem prowincyj Buenos Aires, Corrientes i San Juan poszły obecnie Mendoza i Salta, stawiając komunizm poza prawem.

Na podstawie dekretów rządów prowincjonalnych władze policyjne są zobowiązane przeciwstawiać się z całą energią knowaniom komunistów i chronić ludność przed agitacją wywrotową.

1937 — XV — II

Rzym (PAT). We Włoszech, oprócz ery chrześcijańskiej obowiązującej i faszystowska, datująca się od 28 października 1922 roku, t. j. marszu na Rzym. Wszystkie dokumenty urzędowe i półurzędowe muszą wobec tego nosić podwójną datę.

Niebawem ma zostać wprowadzoną trzecia era — od utworzenia imperjum, której lata liczyć się będzie od 1 stycznia 1936. W ten sposób rok np. przyszły pisany będzie: 1937—XV—II.

Echa kradzieży archiwum Trockiego

Paryż (PAT). „Le Matin” prowadzi w dalszym ciągu energiczną kampanję w sprawie kradzieży dokumentów w paryskim Instytucie Historji Społecznej.

Dziennik zamieszcza wywiad z synem Trockiego, Leonem Siedowem, studentem jednego z uniwersytetów paryskich. Odmówił on udzielenia da-

nych na temat treści skradzionych dokumentów.

Dziennik jednak na podstawie przeprowadzonego dochodzenia twierdzi, iż sprawa nabiera wyraźnego tła o tyle, iż dokumenty te posłużyć mają w Moskwie jako materiał dowodowy dla nowego procesu trockistów.

Udoskonalone łodzie podwodne w Rzeszy

Paryż (PAT). „Le Matin” zamieszcza na naczelnym miejscu artykuł angielskiego eksperta morskowego Hektora C. Bywatera o najnowszym wynalazku niemieckim, który stanowi całkowity przewrót w dziedzinie budowy łodzi podwodnych.

Nowy ten wynalazek polegać ma na zastosowaniu do poruszania motoru sprężonych gazów wodoru i tlenu. Obecnie używane są dwa motory, a mianowicie Diesla poruszający łożdź na powierzchni i elektryczny, wpra-

wiający w ruch łożdź, znajdującą się pod wodą.

Zastąpienie obu motorów jednym pozwala na wykorzystanie większej przestrzeni dla uzbrojenia łożdi, w razie potrzeby pozwala również na zmniejszenie jej wielkości i wreszcie przedłuża wydatnie promień działania. Poza tem nowe niemieckie łodzie podwodne odznaczają się tem, że płynąc pod powierzchnią nie pozostawiają żadnego śladu.

cego po stronie koalicji, w paryskiej konferencji pokojowej i w podpisach polskich pod traktatem wersalskim. Wyraziło ostatecznie niezadługo potem w pokonaniu przez wojska polskie hord bolszewickich.

Wierzmy, że bliska jest chwila,

kiedy naród polski odniesie zwycięstwo nad ułomnościami i rozterkami wewnętrznymi i oprze życie państwowe na granitowej podstawie patriotyzmu i ofiarności, karność i rozumu Polaków nie z miana tylko, lecz z ducha, z całego swego postępowania.

Walka z polsnością w Gdańsku

Znów brutalny napad bojówki hitlerowskiej i wywiezienie w niewiadomym kierunku Polaka — Forster bezkarnie mówi o przyłączeniu Gdańska do Niemiec! — Sprawa „Bank von Danzig“

Gdańsk (Tel. wł.) Miejscowość Lupersthorst w powiecie Gdańskie Żuławy była ostatnio widowiskiem brutalnego napadu hitlerowskiej bojówki na p. Ottona Gerta, Polaka.

Do jego mieszkania wtargnęło kilkunastu szturmowców, pobito w okrutny sposób właściciela, a miejscowy sołtyś nietylko nie interwenjował, ale nawet kazał aresztować p. Gerta i wywieziono go mocno poturbowanego w niewiadomym kierunku.

Wiadomość o napadzie wywołała ogromne wrażenie w całej okolicy i powszechne oburzenie wśród ludności

Odnaczenia

Warszawa (Tel. wł.) P. Prezydent nadał szereg orderów Polonia Restituta, ponadto złote, srebrne, brązowe krzyże zasługi. Odnaczonych Polonia Restituta jest około 400, a krzyżami zasługi przeszło 4.000.

Wielką wstęgę Polonia Restituta otrzymali: prezes Trybunału Administracyjnego dr. Bronisław Helczyński oraz b. premier profesor politechniki Kazimierz Bartel.

Krzyż komandorski z gwiazdą dostali: wojewoda śląski Grażyński; pułk. Adam Koc; ambasador Rzplitej w Paryżu Łukasiewicz; ambasador w Rzymie Alfred Wysocki; generałowie: Berbecki, Dąb-Biernacki i Norwid Neugebauer; profesorowie: uniw. poznańskiego Bronisław Dębiński, un. warszawskiego Stefan Pienkowski i un. wileńskiego Staniewicz, b. sen. Makarewicz, b. min. pracy Jurkiewicz; artyści malarze i rzeźbiarze: Fryderyk Pautsch, Tichy, Axentowicz, Wojciech Kossak, Ksaw. Dunikowski i K. Laszczka; kapelan Prezydenta Hompola; b. wicemarsz. sejmu Bogucki, biskupi: w Łodzi Włodzimierz Jasiński i w Tarnowie Franciszek Lisowski, dyr. biblioteki narodowej Demby, kompozytor Feliks Nowowiejski i in.

Wśród odznaczonych krzyżem komandorskim znajdują się m. in. nazwiska: prof. Józefa Kostrzewskiego z Poznania, prof. Z. Krygowskiego, prof. Z. Lisowskiego, artystki Mieczysławy Cwiklińskiej, malarza prof. Kowarskiego, rzeźbiarza Ostrowskiego, red. Kazimierza Smogorzewskiego.

Krzyż oficerski: m. in. ksiądz Teodor Tuszyński w Gdyni, inż. Adam Dziemczakiewicz, nac. Izby Kontroli w Poznaniu, Konrad Unold, dyr. ceł w Poznaniu, Jan Stanawski, prezes wojewódzkiego sądu admin. w Toruniu i ks. dr. Wacław Gieburowski.

Krzyż kawalerski Odrodzenia Polski otrzymała Politechnika Lwowska za działalność naukową i udział w walce o zjednoczenie ziem polskich w latach 1919/20 oraz Uniwersytet Jagielloński za osiągnięcia w ciągu wielowiekowego istnienia bezcenne zdobycze z dziedziny naukowej, pielęgnowanie tradycji historycznych i patriotyczne wychowywanie młodzieży.

Złoty krzyż zasługi otrzymali z Poznania m. i.: dr. R. Konkiewicz, ks. radca N. Putz, Z. Zaleski, dr. A. Jurasz, dr. A. Wojtkowski, Ksaw. Gadebusch, Kaz. Greger, St. Kałamański, Zyg. Noskowski, inż. St. Ropp, dr. Ł. Kamieński, Al. Augustynowicz, dr. Z. Łatoszewski, Wł. Marcinkowski i dr. L. Surzyński.

W wiadomościach

Samolot bombowy lecący z Rheims runął z niewiadomych dotąd przyczyn niedaleko Paryża na ziemię. Pilot oraz dwaj jego towarzysze są ciężko ranni. Aparat jest strzaskany.

Z Kowna donoszą że w Gizajnach pod Wołkowyszkami zastrzelony został miejscowy komendant policji. Zabójcą jest znany komendant. Przy ucieczce ranił on urzędnika policji i zdołał zbiec.

Donoszą z Turcji, że w Adanie (Cylicja) spadł grad, który przez pewien czas nie topniał, tworząc warstwę grubości 11 cm. Komunikacja w mieście ustala, linie telefoniczne i telegraficzne były przez jakiś czas nieczynne.

Według danych biura statystycznego z 1 października 1936 roku ludność Japonii wynosi 70 580 000. t. j. o 1 452 000 więcej niż w 1935 r. Liczba mężczyzn 35 240 000, kobiet 35 340 000. Tokio ma 6 425 800 ludności.

polskiej, która jest bezbronna wobec napadów gdańskich bojówkarzy.

Gdańsk (tel. wł.) W przemówieniu wygłoszonym z okazji manifestacji hitlerowskiej w miejscowości Zuguda pod Gdańskiem, Forster mówił o sposobie przyłączenia Wolnego Miasta do Rzeszy, twierdząc, że nastąpi to, gdy wszyscy Niemcy znajdą się w szeregach nar.-socjalistów i znikną partje opozycyjne.

Wówczas — twierdził Forster — nikt z zewnątrz nie ośmieli się mieszać do wewnętrznych spraw gdańskich. Termin zrealizowania tego hasła naznaczył na 1 stycznia 1937 roku. Z nowym rokiem rozpocznie się drugi etap bezpośredniego złączenia z Rzeszą.

W gdańskich kołach politycznych krąży pogłoski, że po 1 stycznia nastąpi zmiana senatu, władzę ma objąć Forster, który rozwiąże sejm, poczem odbędą się nowe wybory, przeprowadzone jako plebiscyt nad wezwaniem „z powrotem do Rzeszy!“.

Trzecia posada „sanacyjnego” działacza

Toruń (tel. wł.) Ubezpieczalnia społeczna ogłosiła komunikat, iż „nastąpiło przejście urzędowania przez nowomianowanego komisarza ubezpieczalni mg. Teofila Schaba od dotychczasowego komisarza Gustawa Zielińskiego, naczelnika wydziału w min. op. społ., który jednocześnie mianowany został delegatem min. op. społ. do

Po pomyślnym wyniku plebiscytu, o czym hitlerowcy nie wątpią, „powrót do Rzeszy“ będzie odbywać się najpierw drogą ujednostajnienia ustawowego i administracyjnego, przy zachowaniu pozorów odrębności Wolnego Miasta. Dążeniem tej akcji ma być stworzenie faktycznego stanu beztraktatowego, poczem dopiero rozpoczęto by rokowania nad uregulowaniem prawnym nowego położenia.

Gdańsk (tel. wł.) W rękach polskich jest 40 proc. kapitału zakładowego „Bank von Danzig“. Zupełnie zatem zrozumiałe jest żądanie, wysunięte przez stronę polską, aby miała swego przedstawiciela w zarządzie banku, czemu w bezwzględny sposób przeciwstawiają się koła niemieckie.

Ich wyrazicielem jest „Danz. Vorposten“, która w dodatku ucieka się do kłamliwych twierdzeń, oświadczając, że w rękach polskich jest tylko 28 procent kapitału zakładowego „Bank von Danzig“.

ubezpieczalni społecznej w Toruniu.“

Przypominamy, że p. Schab, znany działacz „sanacyjny“, jest naczelnym redaktorem wydawnictw prorządowego i subwencjonowanego „Dnia Pomorza“, a przed kilku tygodniami został mianowany notariuszem. Tak więc oczekiwał się trzeciej posady.

Pogoń za groźnym bandytą

Katowice. (AJS). W związku z usiłowanem w swoim czasie zabójstwem na osobie mieszkańca Brzęczkowie Józefa Więcka przez znanego policji opryszka, 30-letniego Piotra Przybylskiego, natknął się na niego patrolujący policjant w Mysłowicach.

Bandyta podczas ucieczki dobył rewolweru i począł ostrzeliwać ścigającego go posterunkowego. Tymczasem nadbiegło kilku dalszych policjantów

i zasypali opryszka strzałami. Zdołał on jednak zniknąć pomiędzy domami.

W czasie przeszukiwania uzyskano informacje, że widziano bandytę nad Przemszą, jak biegł w stronę Sosnowca. Dogoniony Przybylski dał jeszcze kilka strzałów, lecz raniony przez posterunkowych w pierś runął na ziemię, silnie brocząc krwią. Przewieziono go do szpitala miejskiego w Mysłowicach. Życiu Przybylskiego nie zagraża niebezpieczeństwo.

Rozruchy przeciwosowieckie na Kaukazie?

Paryż (PAT). „Le Matin“ podaje depesze z Genewy, w której donosi, że gruzińskie biuro prasowe otrzymało z Tyflisu na Kaukazie wiadomości o rozruchach przeciwosowieckich w Azerbejdżanie, Armenji, północnym Kaukazie i Gruzji.

Władze w Azerbejdżanie, Armenji, północnym Kaukazie i Gruzji.

Rozruchy przybrały według tych wiadomości, duże rozmiary. Dokonano masowych aresztowań, a 150 osób rozstrzelano.

Śmierć w kopalni

Katowice (AJS). W podziemiu kopalni „Anna“ w Pszowie górnik Józef Błaszczak z Pszowa, zatrudniony był przy jednym z filarów. W pewnej chwili nastąpiło t. zw. „tąpnięcie“ i oberwane ze stropu zwaly węgla zasypały górnika Błaszczaka.

Na pomoc przybiegli natychmiast towarzysze, którzy z pod gruzów wydobyli już tylko zwłoki.

Zagadkowy wędrowiec

Katowice. (AJS). Został przytrzymany 41-letni Ludwik Hirsch, podróżujący z paszportem nansenowskim, wystawionym w Genewie, zachowanie się aresztowanego wzbudziło podejrzenie władz bezpieczeństwa.

Hirsch po wystawieniu mu paszportu przez władze szwajcarskie, wyjechał do Hiszpanji na „olimpiadę ludową“, a po wybuchu rewolucji walczył w szeregach armji rządowej.

Z jakich powodów porucił te szeregi i pociągnął do Polski — niewiadomo. Hirsch ma być, że wybierał się w odwiedziny do Piotrkowa, gdzie ma rzekomo znajomych. Do Polski przybył nielegalnie. Objechał on już cały świat i wszystkie kraje Europy.

Przekazano go władzom sądowym za nielegalne przekroczenie granicy.

Lawina skalna

Oslo. (PAT). Ub. nocy spadła ze szczytu góry Raven lawina skał do jeziora Loen, gdzie, jak wiadomo, 13 września r. b. wydarzyła się słynna katastrofa, która pociągnęła za sobą śmierć 73 osób i zniszczenie kilku wsi.

Tym razem ofiar w ludziach nie było, natomiast drogi nad jeziorem zostały zniszczone przez odłamki skał.

Zajścia w Tangerze

Tanger (PAT). W mieście doszło do poważnych zaburzeń między komunistami hiszpańskimi a włoskimi marynarzami, należących do załóg okrętów wojennych, znajdujących się w porcie.

Włosi zdemolowali kawiarnię, w których zbierali się komuniści. Kilka-

naście osób odniosło rany. Obecnie załogi okrętów nie schodzą na ląd. W mieście przywrócono spokój.

Gwałtowny pożar

Stralsund. (PAT). W Altefaehr wybuchł we wtorek wieczorem gwałtowny pożar, który zniszczył szereg domów. Szkody są bardzo znaczne.

Strajk w Ameryce trwa

Nowy Jork. (PAT). Na tle strajku portowego doszło tu do starć, w których kilkanaście osób odniosło rany od uderzeń nożem.

Komitet strajkowy ogłasza, że dotychczas w portach Atlantyku unieruchomiono 247 statków, a liczba strajkujących wynosi 18.220.

W Kalifornji, Oregonie, Kolumbji brytyjskiej i na Hawajach stoi 178 statków.

Wybuch w Ekwadorze

Quito (PAT). Wybuch zniszczył fabrykę prochu w Latacunga. 4 osoby poniosły śmierć, 15 jest ciężko ranionych. (Latacunga m. w Ekwadorze w Amer. Poł. — red.)

W Chinach wciąż wre

Pekin (PAT). Połączone siły zbrojne Mandżukuo i Mongolji Wewnętrznej w liczbie 4.000 ludzi wraz z samolotami, samochodami pancernymi i czołgami wkroczyły z Czaharu do prowincji Sui-Juan i zaatakowały wojska chińskie.

Bitwa była bardzo zacięta, wojska mandżurskie musiały cofnąć się z dużymi stratami.

Trzech narodowców uwolnionych

Dnia 6 listopada sąd apelacyjny w Warszawie rozpatrywał sprawę Fr. Kamińskiego, A. Przybysza, St. Przybysza, St. Żukowskiego i Wł. Klimkowskiego z Mławy, oskarżonych z art. 165 par. 2 i 155 k. k.

Sąd nie dopatrywał się cech przestępstwa z art. 165 w stosunku do Fr. Kamińskiego, Ant. Przybysza, St. Żukowskiego i Wł. Klimkowskiego i postanowił wyrok sądu okręgowego w Płocku (wydz. w Mławie) uchylić, zatwierdził natomiast wyrok w stosunku do Fr. Kamińskiego, osk. z art. 155 par. I, skazując go na 8 miesięcy aresztu z zawieszeniem na 3 lata.

W motywacjach sąd apelacyjny uznał motywację sądu I instancji za niedostateczną, w stosunku zaś do oskarżających przed. P. P. Szulca stwierdził brak logicznego rozumowania.

Bronił adw. Z. Jezierski.

W związku z tą sprawą aresztowani byli uczniowie kl. VIII tuż, gimnazjum: osk. Żukowski St., Gostkowski Franc., Miecznikowski Henryk i ucz. kl. VII Zdziarski Sylw. Pomimo to, że prokurator sądu okr. umorzył dochodzenie w stosunku do trzech ostatnich, uczniowie ci wraz z osk. Żukowskim St. z gimnazjum zostali usunięci przed zakończeniem roku szkolnego 1935/36.

„Warsz. Dz. Narodowy“ podkreśla, że rada pedagogiczna postanowienie swoje oparła na niezupełnie zgodnych z rzeczywistością podstawach.

Zamknięte uczelnie lwowskie

Uniwersytet i politechnika lwowska już prawie trzeci tydzień są zamknięte na tle zajść przeciwżydowskich, jakie miały miejsce na tych uczelniach.

Polska młodzież akademicka jest rozgoryczona na rektora uniwersytetu prof. Kulczyńskiego z powodu jego stanowiska wobec organizacji studenckich.

Akademja Weterynarji i Wyższa Szkoła Handlu Zagranicznego są czynne.

Wielkie Zebranie Przedwyborcze

Stronnictwa Narodowego

odbędzie się w niedzielę, 15 b. m. o godz. 12 w sali cyrku Olimpia (ul. Poznańska, u wylotu ul. Mickiewicza).

Przemawiać będą:

dr. Stanisław Celichowski

red. Stefan Sacha

mgr. Stefan Niebudek

Match Anglja - Niemcy

Berliński korespondent „Kurjera Poznańskiego”, p. Bolesław Leitgeber, znajduje się obecnie w Londynie. Wobec przeniesienia punktu ciężkości europejskich wydarzeń międzynarodowych na Londyn — dla Czytelników „Kurjera Poznańskiego” będzie interesującym, dowiadywać się bezpośrednio od korespondenta naszego o najważniejszych posunięciach na szachownicy międzynarodowej.

Londyn, 8 listopada. Publiczność londyńską spotkał w dniu otwarcia parlamentu zawód. Tradycyjna defilada do Westminsteru, w złożonych karocach, wśród gali heroldów i hajduków, została w ostatniej chwili odwołana. — Sprawili to ulewny deszcz; król wołał jechać samochodem. Wiadoma rzecz: parlamenty otwierane są mimo niepogody.

Choć co jesieni, od setek lat, powtarza się ta sama ceremonia otwierania izb, akt rozpoczęcia prac parlamentarnych w Anglii otoczony jest zawsze uwagą społeczeństwa, zawsze świeżym przypływem zainteresowania. Myślałby kto, że nowy odcinek dziejów Anglii zaczyna się wraz z nową sesją parlamentu.

Jest tradycją, że z początkiem sesji minister spraw zagranicznych przedstawia obraz położenia zewnętrznego, ustalając niejako punkt wyjścia dla prac w nadchodzącym okresie. Nie zwlekając, wygłosił też p. Eden swe przemówienie w izbie gmin: bilans ubiegłego roku i wytyczne na przyszłość.

Stwierdził odrazu, że centralnym punktem wywodów ministra była Trzecia Rzesza. Od rozwiązania „problemu niemieckiego” zależy też w oczach angielskiego ministerstwa spraw zagranicznych pokój Europy w nadchodzącym roku.

Są dwa główne tereny trosk polityki wielko-brytyjskiej, gdzie mierzą się dziś siły Anglii i Niemiec: zachód i Morze Śródziemne. Kto kogo przyprze do muru? Z wytrwałym uporem zmagają się od szeregu miesięcy Londyn z Berlinem; — dotąd wszakże bez wyniku.

Z niemałym upokorzeniem muszą w Londynie przyznać, że w polityce zachodniej jest Hitler narazie górą. Ciągnie się ten sznur powodzeń od marca r. b. Wkroczenie Reichswehry do Nadrenji — w chwili, gdy różnice

poglądów wewnątrz rządu niemieckiego dawały dla kontrakcji Francji, mającej za sobą plecy Anglii, realne szanse — wywołało miast zbrojnego protestu państw lokarneńskich kanonadę papierowych not. Na remonstrację Anglii odpowiedział Hitler grą, udając obrażonego. Gra prowadzona była z zacięciem, bo potrafił koniec końców storpedować październikowy termin nowej konferencji lokarneńskiej, — a co do drugiego terminu są dziś niejasne tylko zapowiedzi.

W słowach p. Edena trudno dopatrzyć się większego optymizmu co do widoków powodzenia nowej konferencji, na której wszak Anglii tak zależało. Miało to być ostatecznym okiełnaniem Niemiec, w tym sensie, że przez splecenie głównych mocarstw europejskich łańcuchem wzajemnych gwarancji — w perspektywie miałyby to być nie tylko gwarancje na zachodzie, lecz także utrwalenie „status quo” na wschodzie europejskim — Niemcy spięte byłyby w pierścień ogólnoeuropejskich interesów.

Wiadomo wszakże, iż Niemcy pragną wolnej ręki, zwłaszcza w Europie wschodniej. Stąd przekreślają starania Londynu i radziby Anglię odosobnić. Już udało im się przez proniemieckie wpływy wśród Flamandów wywołać rezerwę Belgii. Z reszty „lokarneńczyków” pozostaje tylko wierna — Francja. Ale najgorętsze nawet zakłęcia przyjaźni dla Francji w ustach p. Edena nie zmieniają stanu rzeczy. Że większość społeczeństwa angielskiego patrzy na wewnętrzne położenie Francji z głęboką troską, nie widząc narazie w rządzie p. Bluma sojusznika, któryby zdolny był do wielkich pociągnięć w Europie.

Tem większą wagę posiadają dla Anglii — mimo wszelakich innych pozorów — rzetelne porozumienie się z Rzymem. Wszystko zło na Morzu Śródziemnym uważa się dziś w Londynie za dzieło intryg niemieckich. Berlin chciałby przez Włochy wywierać nacisk na Londyn, by pośrednią tą drogą ościabić poszczególne pozycje Anglii,

politykę gwarancji nad Renem, politykę Ligi Narodów. Ostatecznym wyrazem tego, to podróż min. Ciano do Berlina, będąca od początku do końca dziełem zrodzonym w kancelariach Wilhelmstrasse. Miało to być uspokojeniem Rzymu wobec postępów hitlerizmu w Austrii. I już się zdawało, że Rzym w tę pułapkę wejdzie.

Dopiero szereg nieudomówień wizyty włoskiej w Berlinie odkryło luki przyjaźni niemiecko-włoskiej na dłuższą metę. Parę dni zaledwie, jak ogłoszona zostaje w Rzymie zapowiedź wizyty króla Wiktora Emanuela w Budapeszcie. Czy nie nasuwa to podejrzeń, że będzie to odpowiedź włoska na posuwanie się swastyki w kierunku Wiednia, — odpowiedź ubrana w formę dyskretnej o tyle, że Włochy nigdy nie były obce węgierskim planom rewizyjnym?

A wiadomo też, że również w Londynie istnieją prądy, sprzyjające Węgom w ich planach restauracji habsburskiej. Polityka brytyjska spotkałaby się tu więc wspólnie z planami Mussoliniego. Platforma narazie niezbyt obszerna, wszak bądź co bądź platforma dla odprężenia!

Ostatnie dni przynoszą wiadomość o decyzji rządu angielskiego usunięcia z obrębu poselstwa brytyjskiego w Adis Abebie straży hinduskiej, chroniącej do tej pory delegację brytyjską. Wiadomość przyjmuje Rzym z pełną satysfakcją, a „Corriere della Sera” pisze już o początku odprężenia. W tych dniach podpisuje zarazem Londyn nowy układ handlowy z Włochami, idący po tej samej linii poprawy stosunków.

Te pierwsze jaskółki zapowiadają rzeczywistość rozchmurzenie się horyzontu włosko-angielskiego. A wówczas — liczy sobie Londyn — będzie czas na uchwycenie energicznie problemu niemieckiego. Dopiero, mając neutralność Rzymu zapewnioną, będzie mogła Anglja nawrócić do obranej od pół roku linii: wprzgnięcia Rzeszy do ogólnoeuropejskich gwarancji pokojowych. Droga ta się już otwiera. (B. L.)

Uznanie:
...Zupełnie odrębna! Uzupełnia szczegóły chemiczne i naturalne, których brak w innych pastach.
- W użyciu idealna!
L.B. Lek.-dent., Warszawa

Sovorm
Pasta do zębów
Usuwa kamień nazębny

Tg 1892

Z życia

Donoszą nam z miasta, że na rynku poznańskim ukazały się wódki fabryki likierów „Polonia” we Lwowie.

Otóż należy zaznaczyć dla informacji zarówno kupiectwa, jak i społeczeństwa polskiego, że właścicielem firmy „Polonia” jest Józef Seif, Żyd lwowski, który, jak większość jego współwyznawców, ma bardzo bogatą i urozmaiconą przeszłość jako przedsiębiorca i businessman swoistego pokroju. Imał się najróżniejszych interesów, był kierownikiem spółdzielni kredytowej, którą czasem zlikwidował, dzierżał młyn w Przemyslu, do spółki z swym zięciem Rapaportem uprawiał hurtową sprzedaż mąki, z synem swoim Natanem prowadził przedsiębiorstwo samochodowe „Autocentrala” we Lwowie, handlował domami itd.

Przytoczyliśmy garść szczegółów z ruchliwego życia p. Seifa, bo wydaje nam się, że są one dość typowe dla mentalności żydowskiej. Żydzi — to ludzie konjunktury i spekulacji. Niema w nich przywiązania do warsztatu pracy, nie stanowią oni pierwsi stałości w życiu gospodarczym, lecz element zmienności i niepokoju.

Spekulują czym się da. Nie cofają się przytem nawet przed nadużywaniem nazw i symboli, drogień sercu każdego Polaka.

Stusnie też utyskuje nasz informator, że niema ustawy, któraby zabraniała używania tak poważnej nazwy „Polonia” — firmie żydowskiej. Chodzi tu wyraźnie o wprowadzenie w błąd publiczności polskiej.

Okazuje się więc, że nie wszystko jest polskie, co stroi się na zewnątrz w piórka polskie. Niechaj o tem pamiętają nasi kupcy i konsumenci — również i w wypadku wódek fabryki „Polonia”!

ZDJĘCIA Z WALK O MADRYT

Most w pobliżu lotniska Getafe, zniszczony przez cofającą się milicję czerwoną.

Hasła w 19-tą rocznicę

Siódmy listopada był obchodzony w Bolszewji jako dziewiętnasta rocznica komunistycznej „rewolucji październikowej” (według rosyjskiego kalendarza rewolucja wybucha 25 października).

Interesujące jest pod jakimi hasłami odbywały się tegoroczne manifestacje jubileuszowe.

Według doniesień czeskich specjalną uwagę poświęcono w tym roku hasłom walki z faszyzmem i rewolucjonistom hiszpańskim. Dwa hasła czołowe poświęcone są właśnie Hiszpanji. Głoszą one: 1) „Braterskie pozdrowienia robotnikom i chłopom hiszpańskiej republiki demokratycznej, prowadzącym bohaterką walkę z faszyzmem. Niech żyje naród hiszpański!” 2) „Walka narodu hiszpańskiego to wspólna sprawa całej ludzkości postępowej. Darzmy sympatjami naród hiszpański i dajmy mu pomoc w walce”.

Liczne hasła mają charakter wojskowo-obronny. Są to pozdrowienia dla armji i wskazania na to, że armja ta jest osłoną pokoju. Niektóre tego rodzaju hasła brzmią:

„Pozdrowienia bojowcom granicznym, strzegącym granic sowieckich”. „Niech rośnie i potężnieje, niech hartuje się nasza rodzona, potężna armja czerwoną”.

Wysunięcie na czoło hasel hiszpańskich potwierdza raz jeszcze wagę i znaczenie wydarzeń na półwyspie pirenajskim, gdzie Sowjety nie szczędzą pieniędzy, ludzi i środków technicznych, aby przeciwdziałać zwycięskiemu pochodowi zbudzonego nacjonalizmu. Widząc teraz, że w 19-tą rocznicę „rewolucji październikowej” wojska narodowe wkroczyły na peryferje Madrytu, agent Moskwy, ambasador Mojżesz Rosenberg, który z premierem Caballero uciekł samolotem ze stolicy Hiszpanji, usiłuje socjal-komunistów hiszpańskich pozyskać dla myśli utworzenia republiki rad na ziemi hiszpańskiej, dotąd jeszcze niewyzwolonej przez narodowców.

Cztery lata pod znakiem zbrojeń

Ustalenie i zadekretowanie planu czteroletniego oraz mianowanie generała Göringa dyktatorem gospodarczym utwierdziło wszystkich jeszcze bardziej w przekonaniu, że polityka gospodarcza Niemiec jest podporządkowana postulatowi zbrojeniowemu, przygotowaniu pogotowia wojennego Rzeszy. Odpowiada to szerzonym w Niemczech teorjom co do charakteru przyszłej wojny, która ma być wojną totalną. Wojna totalna wymaga nie tylko przeprowadzenia zbrojeń, t. j. wytworzenia materiału wojennego, niezbędnego do prowadzenia akcji zbrojnej, ale także przygotowania całego aparatu gospodarczego na wypadek odcięcia go od styczności z zagranicą, od podstaw surowcowych i t. p.

Z czysto ekonomicznego punktu widzenia niemiecka polityka gospodarcza lat ostatnich jest częstokroć niezrozumiała. Czyni się olbrzymie

inwestycje, których nierentowność nie podlega dyskusji.

Polityka ta staje się dopiero zrozumiałą, gdy się na nią patrzy pod kątem wyżej przedstawionych postulatów gospodarki zbrojeniowej. Decydującego wpływu postulatów zbrojeniowych doszukiwać się można na wszystkich odcinkach niemieckiej polityki gospodarczej.

Wysoce znamienne jest, iż w nowym projekcie kodeksu karnego znajduje się osobny rozdział, który mówi o t. zw. przestępstwach przeciwko gospodarce. Tworzy się w interesie ochrony gospodarki niemieckiej trzy całkiem nowe, kwalifikowane przestępstwa, a mianowicie: 1) zdradę gospodarczą, 2) nadużycie stanowiska publicznego w organizacji gospodarczej oraz 3) zagrożenie niezbędnych potrzeb życiowych narodu.

Ochronę karną otrzymają wszelkie

dobra, które są niezbędne dla narodu, dla utrzymania życia, a więc żywność, ubranie, mieszkanie, narzędzia, broń i t. p. Kara więzienia grozić będzie tym, którzy niszczą surowce, lub produkty, niezbędne dla zaspokojenia koniecznych potrzeb życiowych. Surowo karana ma być „zdrada gospodarcza”, t. j. zdrada tajemnic fabrycznych i firmowych.

Drugą znamioną cechą zbrojeniowej polityki gospodarczej Niemiec jest rozbudowa znacznym nakładem kosztów surowców zastępczych. Setki milionów marek zostały już w Niemczech wydatkowane na doświadczenia i rozbudowę produkcji olejów pędnych z węgla, kauczuku syntetycznego, sztucznych surowców włókienniczych, mających zastąpić bawełnę i wełnę. W dziedzinie technicznej osiągnięto na tem polu poważne postępy. Pod względem gospodarczym problemy te nie są jeszcze rozwiązane, gdyż produkcja surogatów jest kilkakrotnie droższa od kosztu surowca i stąd mimo wszystko nie może jeszcze wejść w stadium masowego wytwarzania.

Postulaty zbrojeniowo-wojenne ciągną od kilku lat w sposób decydujący nad niemiecką polityką finansową. Oibrzymia większość miliardowych wydatków, dokonywanych w latach ostatnich, szła bądź to bezpośrednio na cele wojenne, bądź jakkolwiek w zasadzie czyniona była pod kątem widzenia zwiększenia zatrudnienia i likwidacji bezrobocia, to jednak równocześnie służyła celom zbrojeniowym. Finansowanie budowy sieci i autostrad należy zaliczyć do tej drugiej kategorii.

Dane, dotyczące wydatków zbrojeniowych Niemczech w budżecie nie są znane. Gros wydatków zbrojeniowych pokrywanych jest jednak poza budżetem przez zadłużanie państwa na rynku wewnętrznych.

FELJETON KULTURALNY

Nauka polska nad wielkimi jeziorami

(Ze wspomnień wycieczkowych)

Napisał dr. Stefan Drzewicki (Lwów)

Gdzie leżą Wigry? — Na skraju Puszczy Augustowskiej — Stacja naukowa — Co to jest limnologia? — Metody i narzędzia — Parę przykładów — Osobny gatunek ryb — Nauka i turystyka — Na lśniących falach — Kościół na pogańskim uroczysku — Królewskie polowania — Warto poznać.

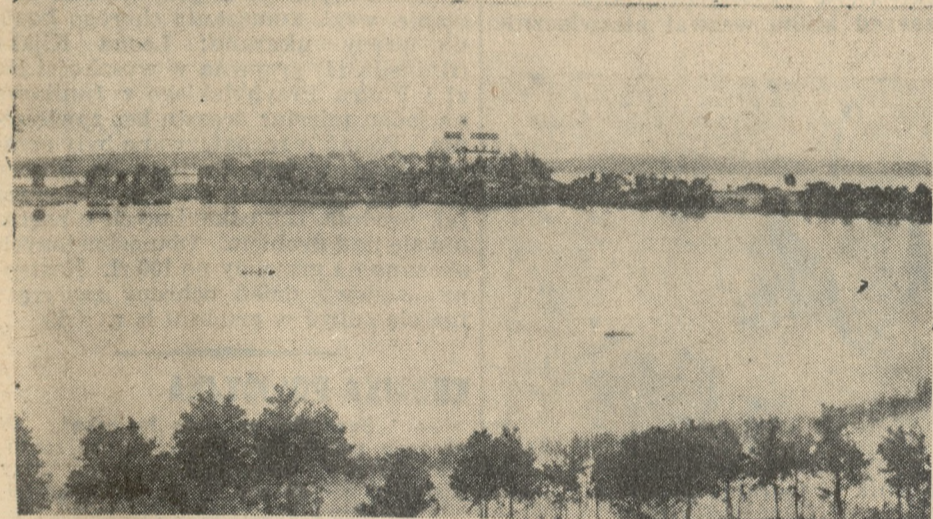
WŚRÓD polskich jezior drugie miejsce co do wielkości zajmuje, po Narocy, Wigry, leżące w północno-zachodnim zakątku kraju, niedaleko Suwałk. Razem z grupą licznie tu rozsiadanych innych zbiorników wodnych stanowią one pozostałość po ostatnich lodowcach północno-europejskich.

tego rodzaju placówek zagranicznych, przeznaczonych do badania jezior i innych naturalnych zbiorników słodkowodnych. Ze względu na szczególny charakter stojących wód słodkich zajmuje się temi zagadnieniami odrębna gałąź nauki, zwana limnologią (od greckiego słowa „limnos” — jezioro). Aby naukę tę w Polsce móc uprawiać, konieczne jest utrzymywanie takich placówek badawczych, które rejestrują wszystkie zjawiska z tej dziedziny i opracowują ją naukowo. Zadania powyższe spełnia polska Stacja Hydrobiologiczna, badając Wigry i sąsiednie jeziora pod względem fizy-

ko-chemicznym, t. j. składu chemicznego i właściwości wody oraz osadów, powstałych na dnie jezior, — a także pod względem biologicznym („bios-życie”), gdy chodzi o opracowanie zwierząt i roślin wodnych.

Stacja Hydrobiologiczna w Wigrach poszczycić się może bardzo licznymi i cennymi pracami z dziedziny limnologii, które ukazują się w większości w czasopiśmie naukowym „Archiwum Hydrobiologii i Rybactwa”, drukowanym od szeregu lat w Suwałkach, a także w innych czasopismach polskich i zagranicznych. Prace te obejmują całokształt zagadnień limnologicznych. Poza tem założyciel i obecny kierownik stacji, prof. dr. Alfred Lityński, specjalnie zajął się opracowaniem ryb wigierskich. On to określił się w wigierską (ryba z rodzaju lososiowatych) jako odrębny podgatunek, nie spotykany dotychczas nigdzie poza

Zwierzęta większe i rośliny zbiera się sieciami rozmaitego rodzaju, do połowu drobnych organizmów służą sieci planktonowe, które, ciągnięte za łodzią, zagarniają małe skorupiaki i pierwotniaki, różnobarwne glony i okrzemki, rozproszone w wodzie i stanowiące t. zw. plankton. Materiał ten utrwała się w formalinie, a potem bada szczegółowo w pracowni pod mikroskopem.

Jezioro Wigry i kościół parafjalny na półwyspie.

Wigry mają kształt dwu ramion, skierowanych do siebie pod kątem prostym i połączonych wąską cieśniną, o brzegach rozczłonkowanych, tworzących liczne zatoki. Przeciętna szerokość ramion wynosi 2 km, a długość całego jeziora około 12 km, to znaczy, że powierzchnia Wigier zajmuje w przybliżeniu obszar 24 km kwadratowych. Głębokość jeziora jest również imponująca, bo liczy średnio 30 m, a gdzie niegdzie dochodzi do 70 m.

Na północnym krańcu jeziora leży wieś Wigry, a niedaleko stamtąd przepływa przez jezioro rzeka Czarna Hańcza, której wody, przyniesione z zachodu, zasilają północne ramię Wigier. Kilka wysp przerywa ciągłość tafli wodnej. Wzniesione brzegi porastają lasem szpilkowym, a od strony zachodniej graniczy z jeziorem Puszcza Augustowska, tworząc przepiękne obramowanie wybrzeża.

W roku 1920 Instytut im. Nenckiego (Tow. Naukowe Warszawskie) założył nad Wigrami Stację Hydrobiologiczną, przeznaczoną do badania jeziora pod względem przyrodniczym. W roku 1930 stacja otrzymała nowe pomieszczenie w świeżo do tego celu wzniesionym murowanym budynku, blisko wsi Wigry i gościńca, wiodącego do Suwałk.

Już z zewnątrz przedstawia się siedlisko stacji bardzo okazale. Piętrowy dom, w ładnym stylu architektonicznym, otoczony jest sadem i starannie utrzymanym ogrodem kwiatowym. W parterze mieści się duża sala ze zbiorami zwierząt i roślin, żyjących w wodach Wigier. Dla ryb przeznaczono osobny basen, wmurowany w podłogę. W dalszych salach parteru znajdują się pracownie naukowe, wśród nich laboratorium chemiczne. Piętro zajmują pokoje mieszkalne stałych pracowników Stacji i pokoje gościnne. Stacja posiada własną centralę elektryczną, poruszaną wiatrakami, a urządzenie to nie tylko zaopatruje w światło budynek Stacji oraz sąsiadującą z nim gospodę, przeznaczoną dla wycieczek naukowych, które tu zjeżdżają z całej Polski, ale porusza jeszcze pompę wodociągową, tłoczącą 20 litrów wody na minutę. Osobny pokój zajmuje aparat, który dostarcza gazu do palników w pracowniach.

*

Stacja została założona na wzór

limnologia teoretyczną podstawę dla nauk innych, mających bardziej praktyczne zastosowanie, jak np. dla racjonalnej hodowli ryb, raków, pijałek i t. d. Stosownie do swoich celów, limnologia posługuje się dwojakimi metodami pracy: metodami fizykochemicznymi, gdy bada roczną temperaturę wody, stopień jej utlenienia, zawartość soli, przezroczystość, głębokość i osady oraz metodami biologicznymi, zbierając i hodując zwierzęta i rośliny.

Jak każda nauka ścisła, stanowi

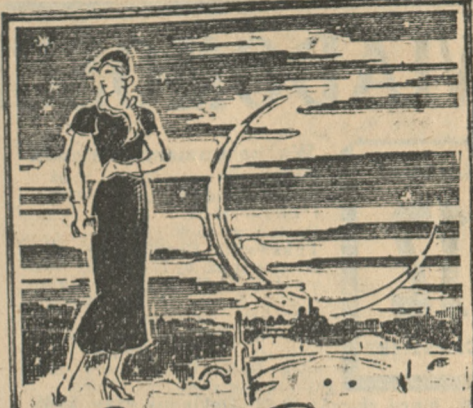
Stacja hydrobiologiczna na Wigramach.

Narzędzia, służące do tego celu, mogą być rozmaite: temperaturę wody mierzy się w różnych głębokościach czułymi termometrami, do oznaczania zawartości tlenu i soli mineralnych, rozpuszczonych w wodzie, służy czepacz Ruttnera, osady pobiera się specjalnymi sondami. Czepacz Ruttnera jest to flaszka o pojemności jednej dziesiątej litra, która w stanie otwartym opuszcza się na linie z łodzi na dowolną głębokość, poczem zamyka się ją pod wodą za pomocą specjalnego mechanizmu, mianowicie opuszcza się

Wigrami. Znalaziono także w Wigramach nowe, lub bardzo rzadkie gatunki skorupiaków, wrotków (t. j. mikroskopijnej wielkości robaków), żyjących w wilgotnym piasku i t. d.

Poza stałą obsadą stacji, która składa się z kierownika i 2 asystentów,

Buława marszałkowska, którą wczoraj Prezydent R. P. wręczył gen. Śmigłemu-Rydzowi.

Soir de Paris

PERFUMY

WODA TOALETOWA

PUDRY

B O U R J O I S

Tg 1891

przyjeżdżają tutaj w letnich miesiącach liczni badacze-przyrodnicy pojedynczo, lub grupami w formie małych wypraw naukowych.

*

Ale nie tylko uczonych-specjalistów ściągają do siebie uroczyska Wigry. Co roku, gdy lato rozwinie czar krajobrazu tego zakątka naszej ziemi, zobaczy tu można turystów z całej Polski. Znajdują oni wygodne pomieszczenie w dużym schronisku turystycznym nad brzegiem jeziora, lub w wycieczkowym osiedlu szkolnym „Wigry”. Gdy zmrok zapada, rozlega się nad brzegami jeziora trąbka i rozpala się ogień w licznych obozach harcerskich. Przez cały dzień uwijają się po błyszczących falach kajaki, żagłówki i motorowe łodzie, a na plaży obok schroniska turystycznego zażywają kąpeli i słońca letnicy z różnych stron kraju.

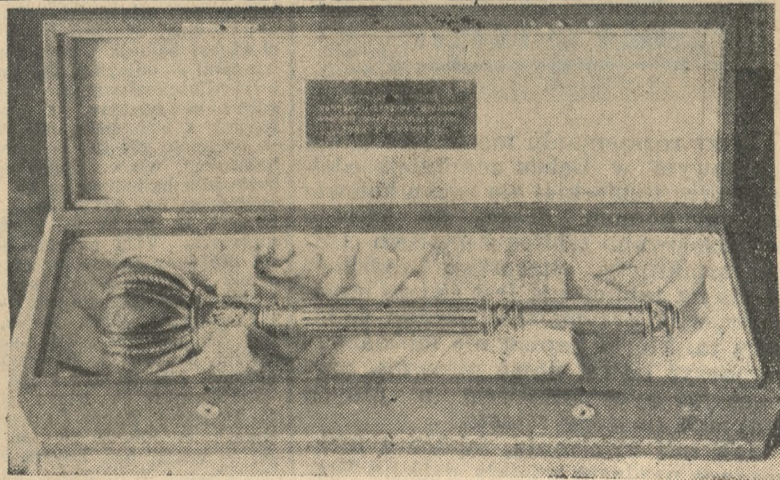
Jednym z celów wycieczek przybywających tu turystów jest kościół parafjalny w Wigramach, pochodzący z XVII wieku. Z jego wieży roztacza się piękny widok na całe jezioro. Za czasów litewskich było w tem miejscu na wyspie uroczysko pogańskie, tutaj polował na grubego zwierza Jagiełło, Zygmunt August i późniejsi królowie polscy. Nietylko więc przyrodnik, ale każdy, kogo pociągają pamiątki przeszłości i osobliwości naszego kraju, powinien poznać jezioro Wigry i jego okolice.

Stefan Drzewicki

L w ó w

Przy dolegliwościach jelitowo-żołądkowych, a zwłaszcza przy wzdęciach w przewodach pokarmowych i procesach gnilnych, stosowanie z rana najczęściej szklanki naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa daje doskonałe wyniki. Zalecana przez lekarzy.

Tg 1 897

Rycerz na białym koniu

Aureola wielkiej czci i powszechnego kultu otaczała w średniowieczu św. Marcina. Sprawił to sympatyczny, bo rycerski charakter jego świętości. Widać go choćby w legendzie o obdarowaniu połową swego płaszcza żebraka, który w mroźny zimowy dzień prosił o wsparcie w bramie Ambianum (Amiens).

Opowiadania o życiu miłosiernego świętego, zarówno prawdziwe (pisma jego uczniów wytworną łacińską ręką), jak i legendarne stały się powszechnie znane. A ukazywały one św. rycerza biskupa na tle Galji (dzisiejsza Francja). W pojęciu ówczesnego świata cywilizowanego, który skupiał się koło morza Śródziemnego, był to kraj mroźny i śnieżny. Do tego dzień św. Marcina oznacza koniec dni cieplejszych. Stał się więc św. Marcin w wyobraźni ludu mieszkającym bałtyckiego kraju mrozu i śniegu, przynoszącym ze sobą zimę. Tak właśnie maluje go ludowe podanie o porwaniu trzech córek św. Zofji wdowy. Trzej „Bracia Mroźni” — Serwacy, Pankracy i Bonifacy porwali Wiare, Nadzieję i Miłość i uwieźli je w zimne kraje. A gdy potem św. Zofja pytała ich, kto dał im ślub, odpowiedzieli:

„Ślub nam dał św. Marcin,
Co pierwszy śnieg w listopadzie
Z pod płaszcza na was tu trzepie
U nas, to zawsze śnieg pada.
Więc mu tam żyć — powiada —
Najlepiej.
I z konia zsiadł
Ślub nam dał...”

A z jakiego konia, to wiemy wszyscy, bo „św. Marcin na siwym koniu

jedzie” — czasami jednak woli rumańka wronego — wtedy, gdy śnieg nie pokryje ziemi w noc św. Marcina. Ważna jest także pogoda w dniu św. Marcina. Jest to wróżba, dotycząca B. Narodzenia: „Gdy Marcinowa gęś po wodzie, będzie B. Narodzenie po lodzie”. (I odwrotnie). To znów: „Gdy wiatr od południa w wigilję Marcina, będzie napewno lekka zima”. Trzeba więc pilnie uważać na te znaki.

Wróżba zaś najwialsza, z której gęsi, którą dawny obyczaj każe mieć na obiad (konieczne pieczonką: „Na św. Marcina — gęś do komina!”). Gospodyni z jej kości piersiowej przepowiada zimę mroźną — jeśli kość jest jednostajnie biała, przepadzi — jeśli kość ciemna, zmienną — jeśli kość jest niejednostajna. Po dworach szlachty do gęsi stawiano wino i dlatego to dawniej mawiano: „Wesele Marcina — gęś i dzban wina”, lub w tworniej — po łacinie: „In festo sancti Martini, Debet esse anser, amphoraque vini”. Oprócz gęsi na dzień św. Marcina piecze się w Wielkopolsce ciasta, rogalie, które może wywodzą się od specjalnych ciast Marcinowych, „Martinsuchen”, pieczonych, w niektórych stronach Niemiec.

Niektórzy sądzą, że zwyczaj uczy święto-marcinijskiej pochodzi jeszcze z czasów pogańskich. Rolnicze narody, tak germańskie, jak i słowiańskie, po ukończeniu ostatnich prac w polu miały obchodzić święto połowy jesieni, podczas którego spożywano gęsi i — w cieplejszych krajach — pito wino. Z nastaniem chrześcijaństwa zwyczaj ten, podobnie jak wiele innych, został złączony z osobą wybitnego świętego, w tym wypadku św. Marcina.

U nas kult św. Marcina nie był nigdy tak żywy, jak na zachodzie. Jednak wiele miejscowości wywodzi swą nazwę od św. Marcina i sporo kościołów mamy pod jego wezwaniem. W ich liczbie znajduje się też i znany w Poznaniu kościół, który dawnymi czasy był ośrodkiem hucznego odpustu. Proszę przedcztać, co piszą o tem stare szpargały: „Okolo św. Marcina nadchodzą kiermasze cz. uroczystość coroczna poświęcenia parafialnego kościoła. Po nabożeństwie

Łódź ratunkowa transportowca „Isis” z jedynym ocalałym członkiem załogi, chłopcem okrętowym Röthkem w walce z falami. Zdjęcia dokonano z pokładu statku „Westerland”, który pierwszy przybył na miejsce katastrofy.

jest zabawa... pryncem mieszkańcy występują bardzo hojnie, spraszając... krewnych i przyjaciół i racząc ich wedle możności”.

Dziś przebrzmiał już kiermasze i zabawy, lecz dzień św. Marcina nie uronił ze swego splendoru. Bo tak się złożyło, że w dniu tym, gdy lud nasz wierzy, że św. Marcin, rycerz rzymski, zjawia się na siwym koniu, nasi ochotnicy złe odziani i zaopatrzeni, ale okryci wiarą, niby płaszczem św. Marcina, zerwali się do boju o Polskę, który poprowadził ich do zwycięstwa.

MGR. L. RODZIEWICZÓWNA.

Barwne klawisze

Londyńskie sfery muzyczne poruszone zostały projektem tamtejszego czasopiśmienniczo-fachowego. Na łamach „Przeglądu Muzycznego” pewien angielski teoretyk domaga się wprowadzenia barwnej klawiatury na pianinach. Czarne klawisze mają być przemalowane na barwę ceglana, inne na jasną, zieloną, różową i błękitną. Symfonia barw, zdaniem projektodawcy — ma odpowiadać symfonii tonów w najszlachetniejszym ujęciu.

Konserwatywne koła, lubujące się w pięknie gry fortepianowej, energicznie przeciwstawiały się smiałemu projektowi. W uzasadnieniu stanowczego protestu, jak drukowały dzienniki, przeciwnicy podkreślają wspaniałą tradycję obecnej formy klawiatury. Przemalowanie poszczególnych klawiszy nie wpłynie na udoskonalenie pianina lub podniesienie poziomu gry.

TRWAŁA
POMADKA DO UST
Feste
orobina pomadki do ust *Feste*
starczy na cały dzień
Opakowanie oryginalne zł 2.-
Opakowanie zapasowe zł 1.-

J. i S. STEMPNIWICZ POZNAŃ
Pg 8170-S. 1433

„Salon 35“

(Pl. Wolności 4)

Wystawa Zawodowego Związku Polskich Artystów Plastyków zaknięta zostanie w piątek, dn. 13. bm. o godz. 3 popoł.

Na otwarciu w dniu 15 listopada o godz. 12 ujrzymy kolekcję prac olejnych i rysunków Wacława Taranczewskiego. Artysta pokaże nam swój dorobek z ostatnich 3-4 lat.

Na całość pokazu złożą się portrety, kompozycje, martwe natury, rysunki i szkice z podróży włoskiej.

Ciągnięcie pożyczki inwestycyjnej

Ciągnięcie 3% Premii Pożyczki Inwestycyjnej 1935 roku, II emisji.

(Dokończenie.)

(Pierwsza cyfra oznacza numer serji, druga — obligacji.)

Po 500 zł:	33-21, 46-25, 93-40, 92-25,
183-41, 167-33, 324-21, 371-33, 451-25, 481-25,	572-21, 581-49, 596-41, 733-2, 636-41, 693-25,
650-21, 729-25, 752-16, 788-31, 771-40, 820-31,	830-2, 897-25, 947-16, 988-40, 989-2, 1101-21,
1095-2, 1154-16, 1159-41, 1336-25, 1440-25,	1444-25, 1665-25, 1735-33, 1864-31, 1913-49,
1948-25, 1994-2, 2101-25, 2152-16, 2276-49,	2308-25, 2383-25, 2412-25, 2436-16, 2455-33,
2476-21, 2533-2, 2659-49, 665-41, 2665-25,	2745-33, 2837-25, 2852-21, 3104-25, 3176-31,
3216-25, 3350-21, 3458-40, 3473-41, 3550-49,	3645-40, 3670-40, 3723-25, 3752-16, 3761-33,
3825-33, 3883-16, 3870-31, 3920-41, 3946-31,	4130-31, 4136-41, 4244-16, 4223-49, 4280-49,
4292-31, 4342-16, 4402-25, 4416-16, 4493-41,	4485-25, 4471-25, 4604-33, 4720-33, 4730-40,
4841-49, 4868-25, 4914-31, 4939-25, 5080-41,	5086-49, 5187-25, 5210-41, 5213-49, 5291-25,
5517-40, 5547-25, 5633-16, 5653-16, 5723-33,	5723-31, 5742-25, 5794-16, 5795-16, 5799-33,
5831-33, 5962-25, 5991-49, 6058-41, 6184-31,	6204-40, 6223-16, 6324-16, 6373-21, 6388-16,
6532-25, 6607-16, 6651-25, 6769-25, 6798-16,	6899-2, 6901-21, 7093-16, 7196-25, 7241-31,
7280-21, 7323-16, 7333-49, 7382-31, 7453-2,	7447-25, 7475-41, 7470-25, 7504-16, 7559-25,
7574-16, 7608-16, 7715-2, 7787-33, 7818-2,	7836-2, 7846-2, 7911-25, 7941-49, 7969-25,
8079-41, 8227-2, 8223-25, 8261-25, 8289-25,	8295-21, 8372-31, 8373-40, 8452-40, 8496-40,
8531-31, 8576-33, 8648-33, 8656-21, 8684-22,	8694-25, 8704-16, 8701-25, 8720-31, 8728-49,
8740-40, 8795-2, 8862-2, 8863-2, 8870-25,	9015-33, 9028-31, 9041-41, 9047-2, 9099-41,
9181-33, 9185-2, 9196-21, 9230-40, 9246-16,	9245-2, 9314-41, 9323-33, 9545-33, 9564-40,
9507-25, 9535-49, 9542-21, 9597-21, 9665-41,	9695-49, 9803-2, 9857-33, 9870-2, 9973-2,
10014-25, 10066-25, 10094-16, 10183-41,	10204-21, 10370-21, 10380-31, 10432-31,
10568-31, 10606-16, 10656-16, 10689-25,	10682-16, 10730-25, 10753-21, 10793-25,
11017-21, 11020-49, 11036-16, 11240-16,	11277-25, 11279-31, 11309-25, 11354-25,
11571-49, 11661-25, 11690-40, 11891-49,	11912-33, 12018-40, 12064-25, 12176-21,
12297-16, 12377-16, 12435-25, 12495-49,	12508-33, 12511-16, 12607-16, 12617-16,
12676-40, 12698-31, 12736-16, 12792-25,	12885-49, 12951-25, 12978-25, 13114-25,
13332-16, 13346-31, 13519-16, 13528-49,	13591-25, 13629-25, 13679-40, 13757-40,
13781-31, 13820-16, 13862-2, 13873-16,	13968-25, 13994-40, 13924-40, 14080-25,
14065-2, 14251-40, 14345-41, 14356-21,	14359-25, 14414-33, 14473-16, 14546-25,
14548-25, 14595-16, 14742-25, 14932-49,	14953-41, 15017-40, 15021-31, 15025-16,
15051-33, 15110-16, 15220-16, 15285-16,	15282-16, 15368-2, 15387-41, 15449-33,
15585-49, 15653-33, 15664-25, 15797-25,	15812-41, 16031-40, 16075-16, 16117-25,
16179-25, 16181-21, 16182-33, 16257-2,	16359-21, 16413-49, 16582-25, 16591-31,
16677-49, 16820-25, 16826-33, 16842-16,	16849-25, 16838-33, 16905-25, 16957-49,
17010-21, 17027-41, 17073-16, 17100-25,	17169-16, 17185-49, 17255-33, 17209-2,
17251-2, 17292-16, 17306-31, 17351-49,	17533-40, 17553-49, 17581-16, 17606-16,
17616-25, 17866-25, 17874-16, 18019-16,	18045-31, 18067-41, 18097-25, 18153-25,
18190-41, 18191-25, 18203-2, 18220-16,	18230-40, 18291-21, 18347-49, 18420-21,
18445-2, 18493-25, 18494-41, 18564-25,	18599-40, 18601-2, 18631-31, 18678-2,
18698-31, 18735-25, 18795-21, 18812-25,	18885-21, 18903-40, 19149-25, 19387-25,
19436-16, 19449-25, 19570-40, 19609-2,	19611-16, 19659-25, 19688-16, 19720-16,
19753-16, 19938-16, 19945-31, 20007-33,	20010-41, 20225-25, 20371-40, 20434-41,
20556-33, 20595-33, 20625-31, 20647-49,	20662-16, 20794-25, 20798-16, 20921-21,
20926-21, 21011-25, 21080-49, 21141-25,	21156-49, 21215-25, 21258-2, 21293-5, 21365-25,
21355-31, 21384-41, 21615-40, 21627-31,	21638-33, 21671-41, 21796-16, 21817-40,
21975-33, 21943-21, 21956-25, 21998-2,	22182-31, 22044-21, 22083-25, 22286-16,
22311-25, 22397-41, 22668-25, 22686-25,	22745-41, 22758-21, 22969-21, 22945-49,
22948-21, 22989-31,	

ROZMOWA

Rozmowa...
znów rozmowa...
Pod uśmiechem bladym
jesieni
zalamoce gromko i sprężycie
rytm defilady...
Zadudniły kołki piorunowa wrzawa,
mosiężnym zagrmnia, trąbą pożoliczasty...
Sztandary dumne, bitewne sztandary...
przed nową się chylą buławą...
Rozmowa...
Jak szybko mknie
nieubłagany czas!
Znaczą się lata długim, długim
rocznic minionych... [ścigiem]
Czyli to one na sercu mi legły —
— złodowacowały gład?...
Jak chyżo mknie
rozdygotany czas!...
Rozmowa goni rocznicę
schnąc w niepamięci cieniach...
Rodacy!...
Dzisiaj przed nami
twardy rachunek sumienia!...

Pytam:
Czemu sielsko-anielsko spokojni
spoglądamy w oblicza sąsiadów?..
Czy obronią nas forty traktatów
w godzinie zdrady?..
Czemu ufna kładziemy nadzieję
w spróchniałych płotach?..
Pytam:
Gdzie jest polski
mur Maginot'a!...
Czemu imię potężne i wielkie
nie odrzmiwia piorunem wielkości?..
Czemu wyblakł purpurowy płaszcz?..
Czemu karzeł,
śmieszny, marny karzeł,
śmie pluć nam w twarz?!!...

Czemu żmiję hodujemy czule
i w Piastowych gościśmy ją progach?..
Pytam:
Czemu w Polsce
Polak nie gospodarz?!!...

Walą głucho dzwony kościołów
palonych,
wyschlą woda w rzekach,
krwią płyną zagony...
Ostupały gwiazdy purpurowe

—: HISZPANJA czerwona
memento narodów!...

Czerwono przed nami,
czerwono...
Kędy spojrzę mrok przed nami
krwawy...
Bracia!... Czas jeszcze!..
Razem!..
Nie czekajmy czerwonej zagłady!..
Uderzmy w surmy bojowe!..
Zwycięży NARÓD!...
Stój, Polsko!...

QUO VADIS?!!..

MARJAN WŁOSZKIEWICZ.

Dr. A. Wander S. A. Kraków
ng 19 994

U GROBU KS. SZAMARZEWSKIEGO

Uczestnicy konferencji spółdzielczej w Ostrowie u grobu śp. ks. Augustyna Szamarzewskiego.

Ostrów (os). Przed dwoma tygodniami zamieściliśmy zdjęcie grobu pierwszego patrona Polskich Spółek Zarobkowych, ś. p. ks. Augustyna Szamarzewskiego — w 45 rocznicę zgonu. Zauważyliśmy wówczas, że grobowiec ten wymaga naprawy i wyraziliśmy przekonanie, że niewątpliwie znajdują się czynniki, które spowodują naprawę grobu. Wezwanie nasze nie minęło bez echa. Pierwsza spółdzielnia, założona przez ks. Szamarzewskiego, Bank Ludowy w Środzie, spłacając dług wdzięczności, poleciła przedsiębiorstwu rzeźbiarskiemu naprawę grobowca.

We wtorek obradowała w Ostrowie obwodowa konferencja spółdzielni. Na zakończenie obrad uczestnicy konfe-

rencji udali się w pochodzie z okazałym wieńcem na stary cmentarz, gdzie przy grobowcu ś. p. ks. Szamarzewskiego uczcił pamięć swego wielkiego poprzednika obecny proboszcz ostrowski, ks. dziekan Płotka, sławiąc w gorących słowach życie i dzieło zasłużonego działacza społecznego. Po złożeniu wieńca na grobie, wspólnej modlitwie i odśpiewaniu pieśni „Witaj, Królowo”, zakończono uroczystość, która była skromnym hołdem dla zasług wielkiego Polaka w 45 rocznicę jego zgonu.

UDELIKATNIA I WYBIELA RĘCE KREM PRAŁATÓW PERFECTON

Z ŻYCIA KOBIECI

Kobieta jako czynnik postępu ludzkości

Na marginesie kongresu paryskiego

W roku przyszłym, w maju, t. j. w czasie trwania wszechświatowej Wystawy w Paryżu, odbędzie się tam międzynarodowy kongres p. t. „La mère au foyer, ouvrière du progrès humain”, poświęcony zagadnieniu kobiecej rodziny, oddziałującej przez swoje środowisko domowe na ogólny rozwój ludzkości. Podobny kongres odbył się w r. 1933, jednakże wówczas zajmowano się w szczególności problemem ogniska rodzinnego robotnicze zatrudnionych w przemyśle, obecnie zagadnienia te zostały rozszerzone i obejmują tę samą kwestję na szerszej platformie.

Prace przygotowawcze do tego międzynarodowego kongresu są już obecnie w pełnym toku, uzyskano bowiem poparcie różnych wybitnych osobistości, m. in. kardynała Verdier, arcybiskupa Paryża, kardynała Hlonda, prymasa Polski i innych, a w poszczególnych krajach potworzyły się komitety, współdziałające ściśle z centralą w Paryżu, zarówno przez organizację kobiece, jak i na drodze indywidualnej współpracy zainteresowanych kongresem jednostek.

GLÓWNE WYTYCZNE KONGRESU

Organizatorzy Kongresu postawili sobie za zadanie najprzód stwierdzenie wyników praktycznych i teoretycznych ostatniego Zjazdu z r. 1933, dalej naświetlenie kwestji stanowiska kobiety-matki w środowisku robotniczym z punktu widzenia zagadnień psychologicznych, fizjologicznych i ekonomicznych, a wreszcie zbadanie ustosunkowania pracy zawodowej kobiety-matki do jej obowiązków i zadań rodzinnych.

Kongres paryski pragnie zdać sobie sprawę, jakimi środkami i na jakiej drodze należałoby odciążać matkę-robotnicę z obciążających ją nadmiernie trudów pracy pozadomowej, a równocześnie umożliwić jej spełnianie właściwych obowiązków rodzinnych. Idea przewodnią kongresu jest realizacja takiego ustosunkowania socjalnego, które, na podstawie naukowych badań natury kobiecej i jej możliwości ekspansji aktywnej skierowałaby kobietę-matkę ku współdziałaniu w ogólnym rozwoju ludzkości i uczyniłaby ją czynnikiem postępu.

Na zasadzie więc wyników realnych ostatniego Kongresu z r. 1933 uczestnicy projektowanego Zjazdu Międzynarodowego w maju przyszłego roku pragną wypracować program działania, któryby ujmował w ramy pewnej całości zagadnienie stanowiska kobiety-matki, jako czynnika odrodzenia moralnego i postępu ludzkości.

ANKIETY, KWESTYONARIUSZE, MONOGRAFJE

Celem zdobycia jak najobficiejszego materiału informacyjnego, który służyć ma jako podstawa do prac na samym już kongresie, podjęta centrala w Paryżu wygotowanie szeregu ankiet i kwestyjariuszy, rozsyłanych do poszczególnych krajów na ręce istniejących tam komitetów, organizacji kobiecych i osób prywatnych, które winny dostarczyć danych o stosunkach społecznych w swoich środowiskach.

Rozesłano więc m. in. kwestyjariusz, dotyczący zatrudnienia kobiety-matki pracą pozadomową, gdzie stawia się pytanie, czy kobieta, posiadająca własną rodzinę pragnie rzeczywiście pracować poza domem, czy też uważa za jedynie wskazane ograniczenie się wyłącznie do swoich obowiązków rodzinnych i w jakich warunkach praca ta się odbywa, zarówno w domu, jak i poza domem. — Kwestyjariusz ten dotyczy również szczegółów pożycia rodzinnego, systemu wychowania dzieci, odpoczynku niedzielnego itp. itp.

Inna, z wypracowanych, przez biura Kongresu Paryskiego ankiet zwraca się do kobiet i mężczyzn, zajmujących odpowiednie stanowiska w polityce i życiu socjalnym swojego państwa i zapytuje, jakie istnieją prawa i jakie sposoby oddziaływania społecznego, które zapewniłyby rodzinom robotniczym normalny, spokojny byt i czy kobieta-matka, pracująca zawodowo otoczona jest, lub nie szczególną opieką i przywilejami prawnymi.

Ankieta, skierowana do lekarzy i

lekarzek dotyczy zagadnienia stosunków zdrowotnych w rodzinach robotniczych, gdzie kobieta-matka pracuje w fabrykach, czy warsztatach i jaki wpływ na jej rodzinę wywiera ta praca. Ankieta ta pragnie również wyświetlić możliwości poprawy stosunków higieny rodzinnej i zawodowej przez branie pod uwagę czynniki sportu i wychowania fizycznego.

Osobną ankietę przygotowano również dla osób, zajmujących się w szczególności zagadnieniami socjalnymi i ekonomicznymi, powodując je do wypracowania sprawozdania w zakresie ogólnych kwestji społecznych, mogących wyjaśnić, czy budżet domowy, atmosfera rodzinna oraz wychowanie młodzieży przedstawiają się odmien-

nie w tych rodzinach, w których matka w zupełności poświęca się domowi lub w tych, gdzie kobieta pracuje zawodowo.

Wreszcie uwzględniono jeszcze intelektualistów i artystów upraszając ich o dostarczenie materiału folklorystycznego, naświetlającego zagadnienia rodzinne u ludu, oraz prosząc o dostarczenie bibliografji dzieł już drukowanych z tej dziedziny w poszczególnym kraju.

Powstała również inicjatywa ogłoszenia konkursu na najlepszą monografię matki-robotnicy, która życiem swoim zrealizowała ideał kobiety, jako czynnika moralnego rozwoju ludzkości.

MIĘDZYNARODOWA WYSTAWA W PARYŻU

Prace Kongresu Kobięcego zaktywizują się w momencie otwarcia Wystawy Wszechświatowej w Paryżu, gdzie znajdują się będzie specjalne stoisko Kongresu, który trwać będzie od 6-go do 12-go maja.

Kobięcy kongres w Jugosławji

W Dubrowniku odbył się przed kilkoma tygodniami międzynarodowy Kongres Rad Narodowych Kobiet, na który przybyły delegacje z 48 państw, m. in. z Polski, reprezentowanej przez 14 przedstawicieli różnych instytucji społecznych i państwowych.

Najważniejsze uchwały.

Obrady kongresu, który zwołuje się zazwyczaj co 3 lata — toczyły się na posiedzeniach plenarnych, oraz w poszczególnych komisjach: wychowania, higieny, praw politycznych, walki z nierządem, pokoju, opieki nad dzieckiem, prasowej, ochrony pracy, literatury, filmu i radja.

Uchwały kongresu odnoszą się do różnych dziedzin życia kobiecego: postanowiono zdwoić wysiłki w zakresie 1) wzmoczenia akcji zwalczania nierządu, wprowadzając we wszystkich krajach policję kobiecą; 2) podniesienia poziomu opieki położniczej na wsi (jak widzimy, boleśniczka ta, wysunięta ostatnio na zjeździe pielęgniarek w Warszawie, daje się dotkliwie we znaki i innym krajom); 3) dążenia do rzeczywistego równouprawnienia kobiet w życiu politycznym i zawodowym, oraz poprawy warunków pracy kobiet; 4) specjalnego przeszkolenia młodych dziennikarek w zakresie spraw kobiecych; 5) dążenia do wychowania młodzieży w duchu braterstwa ludów.

Ruch kobiecy w Jugosławji.

Ta ostatnia uchwała powstała z pewnością pod wpływem kobiet jugosłowiańskich.

Ruch organizacyjny wśród kobiet Jugosławji jest zresztą poza tem dość słaby. Jugosłowianki podobnie jak Francuski nie mają jeszcze prawa głosu, wiele z nich żyje w zaciszu domowym, nie interesując się zupełnie sprawami politycznymi i społecznymi. Kobiety o świetlejszych poglądach skupiają się w dwóch największych organizacjach: „Liga kobiet pracujących”, oraz „Koło Sióstr Serbskich”. Prasa kobieca w Jugosławji również jest jeszcze słabo rozwinięta; z ważniejszych pism należy wyliczyć: „Przegląd świata kobiecego”, „Stowarzyszenie Kobiet”, „Zjednoczenie Kobiet”. Przed wojną wychodziło jedyne pismo kobiece o wąskich czysto gospodarczych zainteresowaniach, p. n. „Gospodyni”. Pismo to redagowali wyłącznie... mężczyźni.

Królowa Marja popiera sztukę ludową

Wielkie zasługi dla rozwoju ruchu kobiecego w Jugosławji przypisać należy królowej Marji Jugosłowiańskiej, która z najwyższym zainteresowaniem śledzi przejawy życia kobiet zagranicą i patronowała honorowo obecnemu kongresowi. Dzięki królowej powstało w Jugosławji 87 domów opieki nad matką i dzieckiem, żłobków dla niemowląt, kropli mleka, szkół macierzyństwa itp. placówek. Ponadto królowa Marja postanowiła pobudzić do życia zamarłą gałąź rzemiosła wiejskiego, mianowicie hafty ludowe. Wszystkie społeczniczki i kobiety, biorące żywy udział w życiu publicznym popierają i propagują hafty i koronki wyrabiane w Serbji, Dalmacji, Bośni, Hercegowinie. Jugosłowiańskie uczestniczki kongresu na uroczym

teligencji, której wyniki były bardzo pomysłne.

Następnie p. Ponikiewska odczytała okólnik Sekcji Ekonomicznej i omówiła Targi Pańskie, poczem wywazała się pogadanką na tematy ogrodnicze. Na życzenie przewodniczącej sekcji ogrodniczej, p. L. Zóltowskiej z Czacza, zestawiono dwa jadłospisy regionalne na Targ Ogrodniczy w Poznaniu, i po załatwieniu kilku spraw bieżących i zebraniu składki członkowskiej, zakończono obrady.

Żony sowieckich oficerów na ławie szkolnej

Nie do pozardroszczenia jest obecnie los żon oficerów sowieckich sztabu generalnego. Stosownie do ostatnio wydanego zarządzenia, plan kształcenia oficerów uwzględnia przymusowe dokształcanie ich żon.

Rozporządzenie to posiada o wiele głębsze przyczyny niż możnaby przypuszczać. Oto szybki awans oficerów, pochodzenia proletariackiego, pociągnął za sobą masowy wzrost rozwodów, które wypływają z zaniku duchowej harmonji między kobietami, pochodzącymi przeważnie z ludu i nie posiadającymi żadnego wykształcenia, a ich mężami, których awans pociągnął za sobą przymusowe dokształcanie.

Zarząd polityczny armji sowieckiej stoi na stanowisku, że korpus oficerski winien świecić przykładem wzorowego współżycia małżeńskiego, zdawać sobie sprawę z ważności rodziny, a nie zdobywać rekordy rozwodowe.

„Czerwona Gwiazda”, oficjalny organ sowieckiego komisariatu wojny, uderzył na alarm. Rozwody wśród oficerów muszą się zmniejszyć!

I wówczas okazało się, że różnice poziomów intelektualnych między świeżo mianowanymi dygnitarzami i ich żonami, stanowią rozdzwięk, uniemożliwiający spokojne, zgodne współżycie, o które tak zabiega polityczny zarząd armji.

Celem ratowania instytucji małżeńskiej, żony wyższych oficerów muszą spowrotem zasiąść na ławie szkolnej!

Adwokatka w habicie

Studentka praw, pani Anna Joach, po odbyciu 4-letniego kursu uniwersyteckiego i chlubnym ukończeniu studiów w jednej z wyższych uczelni Ameryki Północnej została w r. 1928 zakonnica-Dominikanką. — Obecnie wniosła podanie o dopuszczenie jej do adwokatury, co jej też przyznał Sąd Najwyższy w Waszyngtonie.

Cechy charakteru Francuzek

Francuska idzie niezawodnie z duchem czasu, znaczy to, że adoptuje w swoim mieszkaniu, w swojej toalecie, nawet w swojej lekturze, wszelkie zobowiązania, jakie nakłada jej moda. Naśladowe więc wszystkie jej prądy raczej niewolniczo, nie wprowadzając do niej niczego, co byłoby wpływem jej własnej indywidualności. Francusko bowiem brak imaginacji — jak zresztą większości kobiet — a co zatem idzie, brak jej twórczej myśli.

Nie zapominajmy bowiem, że odsetek kobiet artystek, literatek, jest tutaj względnie bardzo mały; że niema kobiety kompozytorki; co więcej, rzecz charakterystyczna, nawet modę stwarzają mężczyźni i narzucają ją kobietom! Najwięksi przeciw jej kreatorzy należą do plci brzydkiej. Kobiety tę modę adoptują i lansują. Na to, żeby pojąć lepiej, jak Francuskom brak oryginalności, przytoczę fakt następujący.

Mam słabość do granatowego koloru. Otóż doniedawna nie był zupełnie w modzie. Postanowiłam jednak kupić granatowy, sportowy płaszcz. W sklepie, na moje życzenie usłyszałam następujące, definitywne potępienie mego gustu: „Mais, on ne le porte plus!” A powiedzenie to, zawierało nie tylko krytykę mojej ignorancji mody, ale i pewną pogardę dla tak zaśniedziałej, pod względem kolorów, klientki, która ku rozpaczyc sprzedawcy dodała: cela m'est égal!

Francuska jest pierwszorzędną „femme d'affaires”, ale brak jej pomysowości; jest bardziej sprytna niż inteligentna, pojmuje łatwo. Zagadnie-

nia natury społecznej, politycznej, intelektualnej — mało ją interesują; jej światopogląd jest raczej ciasny. Jest ona bowiem przede wszystkim ową „femme d'intérieur” — matką, żoną, kochanką.

Chciałabym, przy tej sposobności, zadać kłam legendzie, bardzo silnie zakorzenionej, a mianowicie, że Francuska jest interesowną. Co za przesada! Jest ona natomiast praktyczną — dla siebie i dla tych, których kocha — a to przecież zupełnie co innego, jest zdolną nawet łatwo do wielkich poświęceń.

Jej ideał? — Dom własny i małżeństwo! Ten ideał zaś żywią nawet kobiety nie najlepszego prowadzenia, ale te, które ufają, marzą, że przynajmniej na starość zdobędą ów własny kątek. Nie innym jest cel młodych, wysportowanych pań, uczęszczających na wykłady, lub przygotowujących się do zawodu inżynierów. Niedawno bowiem dziennik „Figaro” opublikował bardzo ciekawo, pod tym względem odpowiedzi, niewieściej młodzieży, a przynależącej do najrozmaitszych warstw społeczeństwa. I cóż z nich wynika? — Że filozofki i literatki, panny, przygotowujące się do zawodu handlowego lub przemysłowego, marzą o laurach sławy i o powodzeniu, ale większość ich oświadczyła bez ogródek, że ponad wszystko przekłada... małżeństwo i zawód matki!

Dlaczego? — Może dlatego, że niewiadomie czują, iż nie tylko w tym ostatnim zawodzie — posłannictwie, kobieta jest prawdziwym twórcą.

I BRIARES.

Paryż.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Nowe zakusy etatyzmu

Głośny krach „Feniksa” posłużył sferom miarodajnym za odczynnie do przeprowadzenia radykalnej reformy dziedziny ubezpieczeń prywatnych — naturalnie pod hasłem uzdrowienia stosunków w niej panujących. Co zauważono w niej niezdrowego i groźnego dla zdrowia naszego gospodarstwa społecznego? Otóż według diagnozy p. prof. Fabierkiewicza, dyrektora Państwowego Urzędu Kontroli Ubezpieczeń, najbardziej niepokojącym i niebezpiecznym objawem jest deficytowości większości towarzystw ubezpieczeń.

O przerażającej deficytowości ubezpieczeń społecznych p. dyr. F. naturalnie nie wspominał. A szkoda, bo tam liczby są istotnie „niebezpieczne”. Już w 1934 r. stwierdzono deficyt sięgający kwoty 140 milj. zł. A deficyt ten rośnie, a nie zmniejsza się. Ile więc wynosi on dziś? Mówi się już podobno o 500 milj. zł.

Inny przykład z bliższego, bo już własnego terenu, na którym włada p. dyr. F. Otóż Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, ta wielka monopolowa i nawskroś etatystyczna instytucja, dzierżąca przymus ogniowy na obszarze całego kraju za wyjątkiem dzielnicy zachodniej, instytucja, w której p. dyr. F. jest komisarem, ale która dotychczas nie ogłosiła jeszcze bilansu za 1935 r., również popadała w deficyt. Według „Polski Gospodarczej” nr. 40/1936 deficyt w latach 1936—1937 jest szacowany na 6 milj. zł — mimo że Zakład cieszy się jak najdalej idącymi przywilejami i zwolniony jest — jak wszystkie instytucje publiczno-prawne — od całego szeregu podatków, jakie każda prywatna instytucja ubezpieczeniowa musi opłacać. Jeżeli więc p. dyr. F. widzi w deficytowości dowód niezdrowego stanu przedsiębiorstwa, to ta diagnoza odnosi się również do P. Z. U. W.

Więc możeby etatyzm rozpoczął kurację i reformę od siebie samego? Zdzibło w oku prywatnej gospodarki, a belka w oku etatystycznej gospodarki — w dziedzinie asekuracji tak samo, jak w innych dziedzinach gospodarczych.

Tymczasem dzieje się rzecz wprost nie do wiary. Na korzyść tego PZUW, więc według tezy p. dyr. F. instytucji niezdrowej, chce się rozszerzyć przymus ogniowy do ostatecznych granic, a nawet wyrządza się poważne szkody polskim instytucjom ubezpieczeniowym zupełnie zdrowym i silnym, co więcej: zamierza się zlikwidować istniejący w Poznaniu Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych. Odtąd również w dzielnicy zachodniej miałyby obowiązywać przymus ubezpieczeń ogniowych, który jednocześnie zaostriżyłby się na obszarze całego państwa w tym kierunku, że odtąd wszelkie nieruchomości niefabryczne, a więc prócz domów mieszkalnych także zabudowania gospodarcze, dalej kościoły, muzea, teatry, kina itd. miałyby być w

Chleb dla Polaków

Związek Obrony Przemysłu Polskiego w Poznaniu poszukuje kapitalistów Polaków z mniejszymi lub większymi kapitałami, do przejęcia żywotnych fabryk technologicznych, fabryki wyrobów drzewnych, fabryki przetworów ziemniaczanych i innych. Poszukiwani są również udziałowcy do kopalni węgla brunatnego, do fabryki kafi i urządzeń sanitarnych oraz do tworzącego się konsorcjum, które ma przejąć fabrykę mebli. Bardzo korzystnie jest do nabycia kompletne urządzenie do fabrykacji makaronu. Bliższych informacji udziela Związek Obrony Przemysłu Polskiego Poznań, Rzeczypospolitej 1.

Z WYDAWNICTW

(w) **Statystyka Rolnicza 1935**. Część III. *Statystyka Polski*, serja C, zes. 39-B. Nakładem Głównego Urzędu Statystycznego, Warszawa 1936. Część III zawiera szereg artykułów omawiających niektóre zagadnienia z dziedziny produkcji rolnej, a mianowicie: „Wartość produkcji polowej i łąkowej w 1934 r.” w opracowaniu inż. H. Tumiłowiczowej, „Daty robót polowych w latach 1931 — 35” w opracowaniu inż. K. Czerniewskiego, „Ilość wysiewu głównych ziemiopłodów” w opracowaniu M. Czerniewskiej, „Plantacje buraków cukrowych” w opracowaniu T. Waławskiego, „Łąki w Polsce”, w opracowaniu M. Czerniewskiej, „Obszar gospodarstwa samodzielnego” w świetle opinii korespondentów rolnych i innych źródeł”, w opracowaniu inż. K. Czerniewskiego.

pełnej 100 proc. wartości ubezpieczeniowej wyłącznie w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych w Warszawie.

Czy to postanowienie zmierza również do uzdrowienia dziedziny ubezpieczeń? Czy przez to asekuracja w Polsce będzie zdrowsza i czy będzie to sprzyjało interesom społeczeństwa i kraju, jeżeli społeczeństwo nie będzie mogło ubezpieczać się według swego wyboru w instytucjach asekuracyjnych, do których poszczególny obywatel ma zaufanie, lecz wszyscy będą musieli być ubezpieczeni w PZUW,

Kotonizacja lnu w Polsce

Łódź, 7 listopada

W związku z akcją zastosowania skotonizowanego włókna krajowego dowiadujemy się, że założono we wrześniu br. nowe przedsiębiorstwo we Lwowie. Urządzenia nowej fabryki są już wykonane i zapewne uruchomienie fabryki nastąpi w styczniu 1937 r. Produkcja fabryki dobiega w krótkim czasie stopniowo do 6.000 tonn kotoniny rocznie, to jest do obliczonego na najbliższą przyszłość zapotrzebowania przemysłu łódzkiego.

Kotonizacja będzie stosowana zarówno dla włókien lnianych, jak i konopnych. Metoda, według której włókno będzie kotonizowane, została w Łodzi i zagranicą gruntownie wypróbowana i daje włókno, zastępujące doskonale bawełnę. Skotonizowany len i konopie fabryka dostarczyć będzie według potrzeb bądź to luzno, bądź też w taśmie. W ten sposób przędzalnie otrzymać będą mogły gotowy materiał do przedzenia i zwolnione zostaną od trudności i kłopotów, związanych z procesem czyszczenia i kotonizowania lnu oraz konopi. Przez centralizację tej produkcji w jednej fabryce we Lwowie przemysł łódzki oszczędzi sobie wiele kosztownych inwestycji, które obciążłyby bardzo poszczególne przedsiębiorstwa łódzkie, gdyby każde z nich musiało u siebie czyścić i kotonizować len i konopie.

Poza tem czyszczenie i kotonizowanie lnu i konopi może być rentowne tylko w ośrodku, produkującym te surowce, gdyż w czasie przeróbki traci się kilkadziesiąt procent wagi, aż do uzyskania włókna skotonizowanego. Odpada więc transport wielu tysięcy tonn rocznie paździerzy, które zostaną na miejscu we Lwowie i które zużyje się tam do innych celów.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Przedmioty zbytkowe**. N. T. A. wyrokiem z dnia 1. 4. 1936 r. I. rej. 8792/33 ustalił tezę, że kwalifikacja przedmiotu, jako zbytkowego, nie może być uzależniona od wyników jednego okresu gospodarczego w oderwaniu od istoty i przeznaczenia tego przedmiotu w całości gospodarki płatnika. (K)

(p) **Wydatek na podatek kryzysowy**. N. T. A. wyrokiem z dnia 20. 3. 1936 r. I. rej. 4173/35 i 4988/35 wyjaśnił, że kryzysowy dodatek do podatku dochodowego nie podlega odliczeniu od dochodu. (K)

(p) **Spółka akcyjna w likwidacji**. N. T. A. wyrokiem z dnia 29. 1. 1936 I. rej. 925/33 wyjaśnił, że okoliczność, iż spółka akcyjna znajduje się w stanie likwidacji, nie ma wpływu na kwalifikację podatkową, wykazanego przez nią zysku bilansowego. Suma, uzyskana przez likwidujące się towarzystwo ubezpieczeń za odstąpienie portfeli ubezpieczeń od ognia innemu towarzystwu, nie podlega wyłączeniu z zysku bilansowego. (K)

Z KRAJU

(k) **Udział krajów zamorskich w eksporcie polskim**. Kwota ogólnego wywozu polskiego w ciągu trzech kwartałów rb. wzrosła o przeszło 68 milj. zł przedewszystkiem w stosunku do krajów europejskich, których udział w ogólnym eksporcie wynosi w rb. 84 proc., podczas gdy r. ub. stanowiął 83 proc. Należy zaznaczyć, że w ciągu września nastąpił znaczny wzrost eksportu do krajów zamorskich, co spowodowało, że spadek wywozu, zanotowany na te rynki w ciągu 8 miesięcy rb., został wyrównany, a nawet wywósł ogólny do krajów zamorskich ostatecznie wykazuje w okresie 9 miesięcy rb. wzrost o blisko 2 miliony zł w porównaniu z r. 1935.

(k) **Nasilenie ruchu budowlanego w Poznaniu**. Statystyka ruchu mieszkaniowo-

którego gospodarka i stan finansowy już obecnie daje powód do poważnych zastrzeżeń i obaw? Czy na tem skorzysta nasze życie gospodarcze, że ta ekspansja PZUW właśnie godzi w zdrowe polskie zakłady ubezpieczeń?

Poco tyle retoryki i dezorganizacji rynku ubezpieczeniowego, o uzdrowieniu go, o przeprowadzeniu koniecznej reformy itd.? Lepiej powiedzieć prosto, że wbrew zapewnieniom p. wicepremiera Kwiatkowskiego etatyzm znowu chce się rozrosnąć i chce jeszcze z jednego poważnego odcinka życia gospodarczego usunąć konkurencję prywatną i zawładnąć nim wyłącznie dla siebie.

Wejście w stadium realizacji pierwszej polskiej kotonizatorni zainteresuje zapewne wszystkich zajmujących się zagadnieniem przedalnia bawełny i powitać należy z uznaniem podjętą inicjatywę. Ma ona nadzwyczaj duże znaczenie dla gospodarki państwowej, gdyż przez skotonizowanie 6.000 tonn lnu i konopi rocznie zastąpi się taką samą ilością bawełny, co odpowiada okragło sumie 12.000.000 złotych rocznie, które pozostaną w kraju. Poza tem w interesie samowystarczalności i obronności kraju leży oparcie się na rodzimych surowcach i należy wyrazić nadzieję, że będzie można stosować len i konopie w przemyśle włókienniczym w znacznie szerszych rozmiarach, niż to w danej chwili jest projektowane. Oczywiście przemysł musiałby wprzód przeprowadzić na większą skalę próby, do jakiego maksymalnego procentu możliwa jest domieszka lnu i konopi do bawełny i do jak wysokich numerów możliwe jest przedzenie włókna skotonizowanego. W danej chwili przemysł bawełniany łódzki stosować może mieszankę, zawierającą 30—50 proc. kotoniny i przasać może przedzie z tej mieszanki do numeru 24 ang. najwyżej.

Ilość 6.000 tonn kotoniny rocznie odciaży rynek bawełniany łódzki, który ma trudności z powodu niewystarczających kontyngentów bawełny. Oczywiście produkcja kotoniny będzie mogła później wzrastać w miarę zapotrzebowania rynku, gdyż fabryka obliczona jest na rozbudowę. Ilość surowca powinna być wystarczająca, gdyż województwa lwowskie, tarnopolskie, lubelskie i wołyńskie są centrami uprawy konopi w Polsce, a poza tem uprawia się też tam len w dużym stopniu.

Ekspansja gospodarcza Wielkopolski na kresach wschodnich

Na wczorajszym zgromadzeniu Konfraterni Kupców Chrześcijan w Poznaniu tematem interesującego wieczoru był wykład mgr. ekon. Leopolda Glucka n. t. „Ekspansja gospodarcza Wielkopolski na kresach wschodnich”. Referent dał geograficzny i gospodarczy zarys Wołynia, uwzględnił przytem szczególnie dziedzinę handlową i przemysłową, obrazując równocześnie specyficzne właściwości tamtejszego rolnictwa. Prelegent, który był uczestnikiem wycieczki kupieckiej na Targi Wołyńskie, wskazał także na stosunki narodowościowe i zobrazował je szczególnie. Najbardziej interesującym fragmentem niezwykle zajmującego referatu była szczegółowa analiza stanu posiadania polskiego w handlu i przemyśle w głównych miastach Wołynia: Równem, Krzemieńcu i Łucku. Z wywodów prelegenta wynika, że w miastach tych w przemyśle i handlu przynajmniej większość mają Żydzi. W niektórych branżach, jak czapnicztwie, drzewie i kilku innych, Polaków niema wogóle w tych miastach. Szczegółowa analiza branżowa przedstawiona cyfrowo, wzbudziła duże zainteresowanie zgromadzonych.

Prelegent zakończył stwierdzeniem, że fakt zażydzenia handlu i przemysłu na Wołyniu winien zwrócić baczną uwagę żywiolu polskiego. Polski element kupiecki ziem zachodnich, osiedlający się w tych miastach, znajdzie, jeżeli stworzy tam rzetelne i uczciwe placówki handlowe, niewątpliwie poparcie społeczeństwa miejscowego i ugruntować sobie może byt, przyczyniając się równocześnie do aktywizacji kresów wschodnich i ich spolszczenia. Doniosłą rolę odegrać mogą w tem dziele i kupcy ziem zachodnich, którym trudnoby było w tutejszych warunkach stworzyć sobie egzystencję.

W dyskusji p. prez. Otmianowski wspominał o potrzebie zbudowania na Targach Wołyńskich pawilonu kupiectwa poznańskiego i zachęcił do brania udziału w Targach Wołyńskich w Równem. Poza tem przemawiali m. in. pp. Jarczewski i dyr. Nowak, dorzucając do całokształtu tematu szereg ciekawych uwag. (kl)

zwrócili się do centralnej komisji przywózowej w Warszawie z dezyderatem ograniczenia przywozu fosforanu sodu. (az)

(k) **Roboty państwowe — tylko dla fachowego rzemiosła**. Min. przem. i handlu otrzymało od związków i stowarzyszeń rzemieślniczych liczne skargi, że instytucje państwowe, ulegając sugestji pozornie niskich cen, powierzają b. często wykonywanie robót rzemieślniczych osobom niefachowym i trudniącym się nielegalnie rzemiosłem. Prowadzi to do następstw opłakanych. Osoby niefachowe w wielu wypadkach nie mogą sprostać zadaniu, narażają państwo na straty i podrywają zaufanie do całego rzemiosła. Sytuacja ta wywołuje rozgoryczenie rzemiosła legalnego, widzącego w rzemiosle nielegalnym niebezpiecznego konkurenta, który nie ponosząc ciężarów publicznych, zwycięża niską ceną rzemiosła legalne. Min. skarbu w porozumieniu z min. przem. i handlu zarządziło, aby na przyszłość instytucje państwowe powierzały wszelkie roboty wyłącznie oferentom, posiadającym karty rzemieślnicze. (az)

(k) **Trudności przy eksporcie masła**. Możliwości zbytu masła na rynek niemiecki napotykają na trudności ze względu na niekorzystne warunki, stawiane polskim eksporterom przez niemieckich kontrahentów. Zresztą eksport do Niemiec jest ograniczony do wysokości przedzielanych kontyngentów, które w stosunku do naszych ogólnych nadwyżek eksportowych są skromne. (az)

Z ZAGRANICY

(z) **Światowa produkcja żelaza i stali**. Światowa produkcja surowki żelaza w roku wysokiej konjunktury 1929 wynosiła 93 milionów tonn. Dotychczas ilość ta nie została jeszcze osiągnięta w latach następnych. W pierwszych 7 miesiącach r. b. światowa produkcja żelaza wynosiła 88% rekordowej produkcji z r. 1929. W Niemczech osiągnęła ona już 97%, w Anglii blisko 100%, w Japonii 181%, w Rosji Sowieckiej 329%. Francja, Belgja i Stany Zjednoczone A. P. pozostały w swej produkcji żelaza jeszcze znacznie w tyle za r. 1929. Światowa produkcja stali wyraziła się w r. 1929 kwotą do 22 milj. tonn. W r. b. osiągnięto już 97% produkcji rekordowej z r. 1929, przyczem w Niemczech produkcja ta wynosiła już 103% wytworzości z 1929 r., w Anglii 120% w Rosji 322% i w Japonii 213%. Belgja, Francja i Stany Zjednoczone A. P. nie osiągnęły jeszcze produkcji z r. 1929.

Gdy nie możecie zmrzyć oczu...

postarajcie się uspokoić wasz system nerwowy. Ziola magistra Wojskiego ze znak. ochr. „Pasiverosa”, zawierające Passiflorę (Kwiat Młki Pańskiej) — roślinę o właściwościach uspokajających, łagodzi zaburzenia systemu nerwowego: nerwice serca, bóle

i zawroty głowy, uczucie niepokoju oraz sprowadzają krzepiący, naturalny sen, nie powodując przyzwyczajenia.

Wytwórnia: Magister Wojski, Warszawa, Ziola 14.

ng 18 137/8

Zebranie właścicieli domów i nieruchomości

Protest przeciwko monopolowi ubezpieczeniowemu

Jak już krótko wspomnieliśmy, przy dużym udziale członków odbyło się w poniedziałek wieczorem w sali restauracji St. Heyduckiego zebranie członków Stowarzyszenia Właścicieli Domów i Nieruchomości. Po zagajeniu obrad przez prezesa Małkiewicza adw. Goebel wygłosił zwięzły referat w sprawie ostatniego ulgowego dekretu dla lokali handlowych z dnia 29 września 1936, wyłączającego lokale handlowe z pod ustawy o ochronie lokatorów. Mówca omówił szczegółowo dekret, zwany także moratorium sędziowskim. Interesujące wywody spotkały się u zgromadzonych z wielkimi zainteresowaniem.

Prezes Sibilski omawiał następnie sprawę składek na fundusz pomocy zimowej bezrobotnym i Fundusz Obrony Narodowej. Omówił wyczerpująco zagadnienie zbierek i podkreślił, że winny one mieć charakter dobrowolny i znaleźć w obliczu potrzeb tak dla bezrobotnych, jak i dozbrojenia armii pełne poparcie. W związku z tem zabrał głos p. Jeziorowski, który wskazał na wielorakość różnych świadczeń, które obciążeni są właściciele nieruchomości. W pewnych warunkach przy dużym obciążeniu i niezapłaconiu czynszów, mimo najlepszej woli, nie mogą oni sprostać należycie tym zadaniom. Wywody mówców zreasumował p. prezes Małkiewicza, który w imieniu zarządu zaapelował o poparcie zarówno pomocy zimowej dla bezrobotnych, jak i zbierek na Fundusz Obrony Narodowej.

O taryfie kominarskiej mówił p. Latowski i wskazał, że od 1 stycznia 1937 wprowadzone będą nowe książki kominarskie do pokwitowań za czyszczenie kominów. O akcji LOPP. referował p. radca Nowakowski.

O projekcie przymusowego ubezpieczenia ogniowego referował p. Mi-

kołajewski, członek zarządu Stowarzyszenia. W rezultacie tego przemówienia p. Mikołajewski wniósł rezolucję, którą zgromadzenie przyjęło jednomyślnie. W rezolucji tej mówi się, że Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń w Warszawie wysunął ostatnio projekt centralizacji ubezpieczeń od szkód pożarowych w całym kraju. Przewiduje się wnieście projektu ustawy unifikacyjnej, wprowadzającej przymus ubezpieczeniowy w dziale ubezpieczeniowym na obszarach Polski zachodniej. Wprowadzenie takiego przymusu na ziemiach zachodnich, gdzie ustroj gospodarczy oparty jest na prywatnej inicjatywie i prywatnej zapobiegliwości, byłoby szkodliwe. Przymusowe ubezpieczenie w monopolowym zakładzie statystycznym przychylnie mogło do podrożeń asekuracji, która dzięki swobodnej konkurencji między towarzystwami ubezpieczeń jest stosunkowo tania. Przymus taki nie przysporzy żadnych korzyści, natomiast może osłabić inicjatywę gospodarczą, opartą na obywatelskiej swobodzie. Wobec tego, że przymus taki uważa się w zachodnich województwach za szkodliwy, zgromadzenie właścicieli domów i nieruchomości w Poznaniu protestuje przeciwko takiemu projektowi i domaga się, aby władze zaniechały monopolu w dziedzinie ubezpieczeniowej i pozostały tę gałąź życia gospodarczego inicjatywie prywatnej. (kl)

WALCZ O SVOJE PRAWA!
i domagaj się wszędzie
wymienionych cukierków znanej
Fabryki Cukrów i Czekolady

„FABIOLA“ Sp. z o.o.
Poznań, Al. Marcinkowskiego 5
Telefon 17-3° P 8062/57, 430

Oświata młodego pokolenia

Miara pożyteczności i wartości obywatela zależy w wielkiej mierze od jego oświaty. Stąd też w społeczeństwach żyjących tak wielki kładzie się nacisk na zwalczanie analfabetyzmu z jednej strony — a z drugiej na szerzenie wszechstronnej oświaty obywatelskiej i oświaty zawodowej.

Jednym z głównych środków jest tutaj gazeta i książka — oczywiście dobra prasa i dobra książka.

Najsilniejsza zarówno na terenie całej Polski jak i w naszym województwie organizacja młodzieży — Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej — kładzie bardzo wielki nacisk na czytelnictwo wśród członków. Docierając wszędzie, nawet do najodleglejszych wiosek, w których młodzieży pozaszkolnej zagraża analfabetyzm, o ile nie będzie ona podtrzymywana i podciągana w „sztuco” pisania i czytania, spełnia tu organizacja rolę pioniera oświatowego wśród szerokich warstw młodzieży pracującej i włościńskiej.

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej może się poszczycić na polu czytelnictwa i oświaty dodatnimi wynikami. Wskazują na to cyfry z jego działalności oświatowej. Bibliotek lokalnych w roku sprawozdawczym 1935 było 326, liczba tomów 39.900. W stosunku do lat dawniejszych notuje się tutaj stały przyrost. Gdzie

oddziały nie mają własnej biblioteki, tam korzystają z biblioteki T. C. L.

Jeszcze lepiej przedstawia się czytelnictwo gazet organizacyjnych i oświatowych. Głównym organem, zawierającym oświatowy materiał programowy, jest miesięcznik „Młody Hufiec”. Rozchodzi on się w miesięcznym nakładzie 5.000 — 6.000 egzemplarzy, co stanowi 20 — 25 procent ogólnej liczby członków. Miesięcznik ten obchodził w bieżącym roku 10-lecie swego istnienia. Numer jubileuszowy rozszedł się w 10.000 egzemplarzy.

Działalność oświatową ilustruje również ilość wykładów i pogadanek, wygłaszanych w organizacji. I tutaj cyfry są wymowne — 7.437 referatów, około 25.000 pogadanek w zastępach, przycem znamienne jest to, że 65 proc. wykładów i około 80 proc. pogadanek wygłasza młodzież sama.

Dodajmy do tego działalność na polu szerzenia kultury teatrów ludowych — około 1.800 przedstawień, przy obecnym kryzysie, opłatach itp. trudnościach — to wszystko świadczy o pożytecznej działalności tej organizacji, która aczkolwiek ma przedewszystkiem cele religijne, jednak nie zaniedbuje dziedziny oświaty i tem samem staje się twórczą organizacją dla dobra i rozwoju państwowego, bo wychowuje dobrego i światłego obywatela.

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży zastępuje więc w wielkiej mierze na uwagę i poparcie.

Doniosła inowacja

Amerykański inżynier wynalazcą nowego płótna.

Prasa amerykańska donosi, że ostatnio pojawiło się w handlu nowe płótno, przewyższające znacznie swymi zaletami dotychczasowe wyroby włókiennicze.

Wynalazku tego dokonano jeszcze przed rokiem, jednakże to białe płótno po dłuższych i dokładnych próbach okazało się dopiero teraz na rynku.

Sposób fabrykacji tej nowej tkaniny został opatentowany. Przy fabrykacji tkanina przechodzi skomplikowany proces uszlachetniający, dzięki któremu wykazuje szereg specjalnych właściwości. Odnacza się bowiem nadzwyczajną trwałością w użyciu, nie posiada żadnej apertury, ma powierzchnię gładką, bez meszku i łatwo się pierze.

Również na rynku polskim ukazały się obecnie te opatentowane tkaniny i sprzedawane są pod nazwą „ARLEN”.
P 8168

Służba pracy

W Dzienniku Ustaw ogłoszono dekret Prezydenta R. P., uzupełniający ustawę o służbie wojskowej z r. 1924 przepisami, wynikającymi z wprowadzenia „zastępczego powszechnego obowiązku wojskowego” w formie bezpłatnej pracy.

Obowiązkowi podlegają w ciągu 5 lat osoby, uznane za niezadane do służby czynnej (kategoria C lub D), lub częściowo od niej zwolnione. Wejdzie on w życie od 1 stycznia 1937, a obowiązkiem będzie do bezpłatnej pracy dla celów obrony państwa oraz potrzeb gminy lub gromady, mających związek z tą obroną. Za uchylenie się od obowiązku pracy lub nienależyte jej wykonywanie, przewiduje dekret kary aresztu do 2 tygodni i grzywny do 500 zł. Grzywny będą wpływały na F. O. N.

Narciarstwo

Doroczne walne zebranie Pozn. Klubu Narciarskiego odbyło się we wtorek w Pałacu Działalności Przewodniczył inż. Skiba. Po sprawozdaniach zarządu udzielono ustępującemu zarządowi jednogłośnie absolutorium. Nowe władze klubu, który już w pierwszym roku istnienia swego wykazał dużą żywotność i liczy około 150 członków, wybrano w następującym składzie: prezes — mec. Kaz. Stankowski, sekretarz — Józefa Kochanowa, skarbnik — mgr. Wład. Bojczuk, nac. sportowy — Wład. Prysł, gospodarz — Franc. Jaśkowiak. Do komisji rewizyjnej weszli pp.: dyr. Breda Mieczysław jako przewodniczący, i Pecherski Marceł oraz Samoliński Stefan jako członkowie.

Piłka nożna

Poznań — Pomorze. Na niedzielne spotkanie międzyokręgowie w Poznaniu, półfinał o puchar P. Prezydenta R. P., kapitan sportowy PZOPN ustalił następujący zespół: Marek (KPW), Boettcher (HCP), Dusik (Legja), Jakubowski (HCP), Kaźmierczak (Warta), Zaremba (Legja), Skrzypczak (HCP), Musielak (HCP), Mikołajewski (Legja), Przybylski (Warta) i Markiewicz (Legja). Jako rezerwowi bramkarz wyznaczony został Wiedermanński z Legji. Zawody odbędą się o godz. 14 na boisku Warty.

Wyniki z niedzieli o mistrzostwo klasy A: KPW II Ostrów — Polonia Kepno 2:2 (1:1), San — KPW II Poznań 3:2 (0:1), Czarni Poznań — H. Cegielski II 1:7 (0:1), Polonia Główna — Pentation 2:2 (0:2), Korona II — Unia Kościan 0:2 (0:1), Kościański K. S. — Warta II 3:2 (1:1).

O mistrzostwo klasy B: Victoria Ostrzeszów — Polonia II Kepno 5:0 (2:0), Sokół Rawicz — Sokół Leszno 2:0 (0:0), Sokół Wolezżyn — Orkan Fabianowo 4:2 (0:1), Unia — Victoria Września 1:1 (0:0), Stella — Unia Swarzędz 1:0 (0:0), Sokół Jężyca — Dyskobolija 4:0 (3:0), Sparta Oborniki — Blask 0:3 w. o., Posenania — Pogoń Środa 0:3 w. o. Sparta i Posenania zawieszono. KPW III Poznań — Szamotulski K. S. II 4:1 (2:1), Polonia II Główna — Legja III 5:1 (4:0), San II — Korona III 6:1 (3:0), HCP III — Cybina II 6:1 (2:0), Admira II — Pogoń II 3:0 (0:0).

O mistrzostwo klasy C: Strzelecki Wrónki — Polonia Chodzież 0:3 w. o. Strzelecki zawieszono. Noteć Chodzież — Niebła Wągrowiec 3:0 w. o. Niebła zwyciężyła z gry, Czempieński K. S. — Młodzież Mosina 3:2 (2:0), Victoria II Września — Pogoń II Środa 1:1 (1:1), Legja Środa — Sokół Września 7:0 (3:0), KPW Buk — Czarni Wolezżyn 3:0 w. o. Czarni zwyciężyła z gry, Sokół II Wolezżyn — Polonia Nowy Tomyl 3:1 (1:0), Sokół Mosina — Warta IV 3:1 (1:0), Stella II Zabikowo — Stow. Sportowe Swarzędz 2:3 (0:1), Stella I Zabikowo — Concordia Mur. Goślińska 3:2 (0:1) Sokół 2/II Poznań — Unia II Swarzędz 2:2 (0:2), Pozn. Huta Szklana — Britania 2:5 (0:3), H. Cegielski IV — Sokół Mogilno 3:2 (2:1), Sokół Opalenica — Odra Zbąszyń 0:3 w. o. Sokół nie stanął do gry.

Zarząd ligi zwerifikował spotkanie Garbarnia — Śląsk, jako walkower dla Garbarni 3:0.

Pięściarstwo

„Sokół” — „Legja” (Warszawa). W niedzielę gościć będzie w Poznaniu drużyna pięściskarska warszawskiej „Legji” która spotka się w zawodach rewanżowych z drużyną „Sokoła”. Pierwsze spotkanie tych drużyn odbyło się w 1935 r. w Warszawie.

Legja znajduje się obecnie w dobrej formie. Posiada ona w swych szeregach kilku czołowych pięściskarzy stolicy, o zna-

nych nazwiskach, że wymienimy tylko mistrza Warszawy w wadze muszej Bańkiewicza, koguta „Teddy’ego”, pogromcę Czortka; w wadze półciężkiej Dorobę I i średniej Dorobę II.

Drużynie gości przeciwstawią „Sokół” swój najsilniejszy skład z Majchrzykim, Misiurewiczem, Janowczykiem i Pelą na czele.

Pierwszy w niedzielę występ pięściskarzy Warszawy wzbudzi niewątpliwie duże zainteresowanie.

Zawody odbędą się w hali cyrku „Olimpija” o godz. 19.30. (kom)

Warta wyjeżdża w najbliższy wtorek do Niemiec, gdzie rozegra trzy spotkania: w dniu 18 bm. z B. C. Heros w Erfurcie, 20 z Punning w Magdeburgu i 23 w Dessau.

Drużyna „zielonych” wzmocniona została Sobkowiakiem w wadze muszej i Szulczyńskim z leszczyńskiej Polonii w wadze średniej i przedstawiać się będzie następująco: Sobkowiak, Koziołek, Frankowski, Kajnar, Sipiński, Szulczyński, Szymura i Anczykowski. Jako rezerwowi pojedą Wirski, Jarecki i Florysiak. Jarecki będzie również sekundował.

Sobkowiak jedzie z Wartą nie tylko do Niemiec, lecz będzie startował w barwach Warty również w drużynowych mistrzostwach Polski, poczem otrzyma zwolnienie.

KPW Bydgoszcz — Sokół Leszno. W niedzielę 15 bm. odbędzie się o godz. 16 w sali „Sokoła” mecz bokserski między KPW Bydgoszcz — Sokół Leszno. W programie walki od papierowej do półciężkiej włącznie. Spotkanie zapowiada się ciekawie, gdyż będzie to pierwszy występ miesięcznych w tym sezonie. (kom)

Szermierka

„Britannia Cup”. Polak, obywatel angielski, p. Wirbeza, zamieszkały w Londynie, ofiarował Polakom Związki Szermierzemu puchar srebrny pod nazwą „Britannia Cup”, który ma być nagrodą przechodnią dla zwycięzców dorocznych drużynowych zawodów szablowych o mistrzostwo Polski.

Do finału tego turnieju mają być dopuszczone drużyny klubów zagranicznych. Puchar będzie wreczony przez angielskiego attaché wojskowego w Warszawie, a przechowywany — w PZS. Jednak w razie zdobycia pucharu przez drużynę zagraniczną, nagroda na dany okres przechowywana będzie w dyplomatycznym przedstawicielstwie danego kraju.

Zawody o „Britannia Cup” odbędą się po raz pierwszy 29 czerwca 1937 r.

Różne

Dwie godziny na p. w. zamiast w. f. Ministerstwo W. R. i O. P. zarządziło ostatnio następującą zmianę w programach wychowania fizycznego:

W klasie IV gimnazjum ogólnokształcącego, ćwiczenia cielesne będą się odbywały w ilości 2 godzin tygodniowo, i przysposobienie wojskowe w ilości 2 godzin tygodniowo. Przewidziane dotychczas w planie godzin obowiązkowych 2 godziny tygodniowo na zabawy, gry i sporty oraz na gry i ćwiczenia polowe przestają być obowiązujące dla uczniów, biorących udział w p. w.

Wobec powyższego szkoły organizować będą nadal 2 godziny tygodniowo zabaw, gier, sportów oraz gier i ćwiczeń polowych — obowiązujące dla nauczyciela i dla tych uczniów, którzy nie biorą udziału w p. w.

Zmiana powyższa nie dotyczy młodzieży żeńskiej. (PAT.)

Tysiącom dzieci w Polsce grozi głód. Pomyśl-cie o tem i złóżcie o f i a r ę na Pomoc Zimową dla bezrobotnych.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Dzisiaj, w Dniu Niepodległości wystawia Teatr Wielki piękną operę „Straszny dwór”, Stanisława Moniuszki w pierwszorzędnej obsadzie czołowych artystów Opery pp.: dr Roessler — Stokowskiej, M. Janowskiej — Kopycińskiej, J. Musielewskiej, Z. Dolnickiego, K. Czarneckiego, R. Wraży, K. Urbanowicza i in. Kierownictwo muzyczne objął dyr. dr. Z. Łatoszewski, reżyseria K. Urbanowicza. Piękne tańce w wykonaniu pp.: M. Statkiewicz, primabaleriny Z. Grabowskiej oraz zespołu baletowego.

W czwartek i piątek „Ewa”, w reżyserji B. Horskiego i świetnym wykonaniu pp.: Gabrielli, J. Fontanówny, K. Dembowskiej, J. Sendeckiego, St. Winczewskiego, J. Gruszczyńskiego i in. Kierownictwo muzyczne kapelm. W. Buchwald.

Z Teatru Polskiego

Dzisiaj w środę uroczyste przedstawienie w Dniu Niepodległości. Odegrane będzie „Wyzwolenie”, St. Wyspiańskiego. Dyrekcja teatru chce uprzystępnąć to widowi-

Z Teatru Nowego

Dzisiaj, t. j. w Dniu Niepodległości, Teatr Nowy występuje z realizacją sceniczną dramatu Stefana Żeromskiego „Róża”.

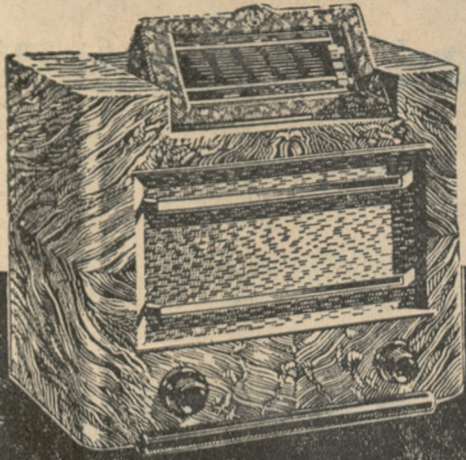
W realizacji dramatu Stefana Żeromskiego — udział weźmie cały zespół Teatru Nowego pod reżyserją p. dyr. Młodziejowskiej.

Inscenizacja i budowa sceny spoczywa w rękach pary absolwentów Krakowskiej Akademji Sztuk Pięknych, art. Teatru Nowego Janiny i Juliusza Balickich. Postać nowoczesnego Gustawa Konrada Czarowicza spoczywa w doświadczonych rękach J. Lubicz — Lisowskiego. Niesamowitą postacią Krystyną kreuje Jadwiga Zaklicka. Tragycznym łachmanem a zarazem wyrzutem sumienia Polski Niepodległej, będzie S. Brem. Przenaczenie t. j. fatum, którego wszechpotężnej woli nikt z nas nie ujdzie, spoczywa w wytrawnych rękach Kazimierza Przystańskiego. Pozostałe wielkie postacie tragedji Żeromskiego — odtworzą Balicki, Dowmunt, Jaron, Kwiatkowska, Piotrowski, Purzycki, Smoczyński, Sojcecki.

Początek o godz. 8.10 wiecz. Nieliczone pozostałe bilety są do nabycia w firmie F. Zygariowski, ul. 27 grudnia I od godz. 6.30 wiecz. w kasie teatru.

Chcesz wspomnieć, skutecznej dla twarzy ozdoby, zapotrząz się jedynie w Cedib'a wyroby.

ng 19 360

Po raz pierwszy zastosowany został w radio-technice tak imponujący zespół urządzeń technicznych: 7 wysokosprawnych obwodów, pochylna skala, automatyczny antifading, ciągła regulacja barwy tonu i siły głosu, pentoda głośnikowa AL 4.

PHILIPS

Selektywność...

doprowadzona do fizycznie dopuszczalnych granic, dzięki zastosowaniu 7 wysokosprawnych obwodów i ostrym tolerancjom dla wszystkich zastosowanych w tym odbiorniku części.

Stereofoniczny SUPER 456 A

SŁUCHAJCIE ODBIORNIKÓW STEREOFONICZNYCH, ONE JEDNAK BRZMIĄ LEPIEJ!

We wtorek, dnia 10 listopada 1936 r., oddała Bogu duszę, nasza ukochana i dobra matka, babcia i teściowa w 80 roku życia pracowitego i bogobojnego, ś. p.

z **Borzyszkowskich**

Walerja Baranowska

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 13 b. m. po poł. o godzinie 2,30 w Długiej Goślinie.

Synowie, wnuki i rodzina.

Długa Goślina, Poznań, Hajduki Wielkie.

zg 14 695

Dojazd z Poznania autobusem.

96 LAT
FUTRA
DOBRY TOWAR
SOLIDNA PRACA
B.SCHULTZ
TEL. 15-13 POZNAŃ
BR. PIERACKIEGO 16.

PRZEPROWADZIŁEM SIĘ z 27 Grudnia 20 na Dąbrowskiego 2, narożnik Jasnej
S. Szulc-Rembowski
Pg 8107-45,79 lekarz - dentysta
Przyjmuje od 10-1, 4-6,30 telefon 12-83

Prośba do pp. Pracodawców!

Były sekretarz miejski, obeznany w pracach biurowych, administracyjnych, podatkowych, Poznańczyk - powstaniec wielkopolski, sierżant rezerwy od 63 miesięcy bez pracy, ojciec rodziny, 6 osób, żyjący w skrajnej nędzy, prosi pp. pracodawców o jakąkolwiek pracę chociażby fizyczną. Łaskawe oferty **Stefan Kopczyński, Poznań, ul. Gen. Umińskiego 7 m. 16.** zg 638

FARBY LAKIERY POKOSTY
Fabryki J. Perek, Leszno, po cenach fabrycznych tylko
Poznań, **Wodna 13, tel. 53-26.**
EMALJA BIAŁA 1 KG (PUZKA) 2,- ZŁ
ng 18314

Ubezpieczalnia Społeczna podaje do wiadomości, że od dnia 1 listopada 1936 r. Pp. Ubezpieczonych, zamieszkujących na Dębcu przyjmuje p. dr. Piechowiak Kazimierz, ul. Dębiecka 6. Dotychczasowy rejon p. dr. Domaszewicza Józefa przejął od dnia 1 listopada br. p. dr. Ostrowski Stefan, zamieszkały przy ul. Berwińskiego 1, a p. dr. Domaszewicz (Waly Zygmunta Augusta 1) przejął rejon po ś. p. dr. Lipińskim Bogdanie za wyjątkiem ul. Słowackiego, która została przydzielona p. dr. Czerwińskiemu Marjanowi (ul. Słowackiego 30). ng 19 252

Uchwała: W sprawie upadłościowej nad majątkiem firmy Jan Musiał w Poznaniu, wyznacza się termin końcowy na dzień 5 grudnia 1936 r. o godz. 10 w gmachu tut. Sądu pokój 45. Poznań, dnia 3 listopada 1936 r. **Sąd Grodzki,** ng 19 250

PRZETARG
ogłasza Poczłowa Kasa Oszczędności na dostawę kasetek (safesów) dla gmachu przy pl. Wolności nr. 3 w Poznaniu. Przetarg jest publiczny dla firm zarejestrowanych, wykonywujących roboty, objęte przetargiem. Formularze przetargowe w cenie zł 2,- wydaje Wydział Budowlany PKO. w Warszawie, ul. S-to Krzyska 35 w godzinach urzędowych jedynie wylegitymowanym przedstawicielom firm, które wykażą się, że wykonywują roboty, objęte przetargiem. Wadium wynosi 2% sumy oferty. Termin składania ofert w Wydziale Budowlanym PKO. w Warszawie upływa dnia 21 listopada 1936 r. o godz. 10. Wszelkie informacje w Wydziale Budowlanym PKO. w godzinach urzędowych. ng 19 251

Dnia 10 listopada 1936 r., zasnęła w Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka i troskliwa ukochana babcia, teściowa, siostra i ciocia, ś. p.

z **Makowskich**

Władysława Wichłaczowa

przeżywszy lat 60. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 13. bm. o godzinie 2,30 po południu z kostnicy szpitala wojskowego przy Walach Jana III na stary cmentarz św. Wojciecha do grobowca rodzinnego. Msza św. nazajutrz o godz. 8 w kościele parafialnym.

Pg 8180-16,29

W ciężkim smutku pogrążeni
dzieci, wnuki i rodzina.

Poznań, Grochowe Łąki 5 m. 5.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Najst. Zakład Pogrzebowy P. Piasecki, Poznań, Klasztorna 14. Tel. 27-69.

ZAKŁADAMY
skład cukrów, owoców i sprzętów kuchennych. Proszę o oferty dostawców Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zg 14679

Bronchinol
bardzo skuteczny środek przeciwko cierpieniom dróg oddechowych jak: katar oskrzeli i płuc, kaszel, kłus, zaflegmienie i t. p.
Nazwa zastrzeżona
Król. Uprzyw. Apteka „Pod Białym Orłem“
Zał. r. 1564. K. Skarżyński
Poznań, Stary Rynek 41.
Telefony nr. 12-01 i 58-43.
Pg 9 746-42,37

DROPSY ANYŻOWE NA SEZON ZIMOWY poleca
FABRYKA CUKROW St. Marecki, Poznań
og 19 418/19 św. Wojciech 28.

OKULARY Najtaniej tylko w Zakładzie Optycznym
OPTO-ORLICKI, Poznań, św. Marcin 63 (obok Zagłoby)
zg 14 693

6-pokojowe

komfortowe, winda, centralne ogrzewanie od zaraz do wynajęcia.
„Przezorność“ pl. Wolności 14. Tel. 17-66
og 19 295

Stenotypistek

biegłych w stenografii polskiej i możliwie także niemieckiej, **poszukujemy.** Zgłoszenia z odpisami świadectw do Biura Ogłoszeń „PAR“, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 46,31. Pg 8179-46,31

Towarzystwo kompensacyjne

nawiąże stosunek z interesentami
mającymi zamrożone kredyty
w Niemczech celem upłynienia tychże i zwrot z wysokim zyskiem w krótkim czasie. Oferty pod **dg 3656** do Kurjera Poznańskiego

UDZIELAMY 15% RABATU od składek ogniowych za II. półrocze 1936 r.

Przypominamy, że składkę za II. półrocze 1936 r. należy zapłacić DO DNIA 15 LISTOPADA b. r.

Termin ten upływa już za kilka dni!

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

w POZNANIU

czystopolski zakład publiczno-prawny na woj. Poznańskie i Pomorskie.

Informacyj udzielają bezpłatnie:

CENTRALA ZAKŁADU - Poznań, Plac Nowomiejski 8

ODDZIAŁY: Gdynia, Toruń, Bydgoszcz, Ostrów,
ul. 10 Lutego 18 ul. Żeglarska 22 ul. Gdańska 71 ul. Wrocławska 11

INSPEKTORZY W WSZYSTKICH MIASTACH POWIATOWYCH.

ng 20 242/3

Nagłówekowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówekowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty na przykład: n 2395, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10.45.

1. KAMIENICE

Parcela
przy Grunwaldzkiej sprzedam. — Stary Rynek 74, skł. m. 1. zdg 35 570

Kamienice
nowa sprzedam 87 000. — dochód 10 200. — Gruszczyński, Aleje Marcinkowskiego 11 a. zdg 35 683

Kamienice
komfortowa Poznań, obciążenie hipoteka przy wpłacie 60 do 80 tysięcy kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 34 043

Administrację
domów przyjmij uczywy, poważny kupiec. Oferty Kurjer Pozn. zdg 35 456

Dom
nowy tanio sprzedam. Poznań-Debiec, ul. Jodłowa 26. zdg 35 991

Kupię
wille od 6 pokoi wolną. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 006

Dom
z ogrodem tania na sprzedaż, 2 pokoje, kuchnia, Junikowo — Dworcowa 5, Baranowski, zdg 36 007

Kamienice
komfortowa ewentl. idealna połowę kupię, wpłacie 40 000. — Oferty właścicieli bezpośrednio Kurjer Poznański zdg 35 968

Parcela
okolica Diakonisek ca. 900 m² narożnik, wiadomość Grunwaldzka 25, skł. kolonijalny, zdg 35 957

Tynk „Terrana“
szlachetny dostarcza „Terrana“, E. Werner, Oborniki telefon 43. Zadać wszędzie. zdg 23 131/2

Pożyczki
3-6000 zł na hipotece nowego domu w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 914

20.000
na I hipotece na większy dom w Poznaniu poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 026

Do
otworzenia nowego ale dobrze prosperującego interesu poszukuję wspólnika z gotówką 1300 do 1500. — zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 20 246

500 zł
pożyczki poszukuję pod zastaw i wysoki procent. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 155

Kupię
Akeje Cegielski, Goplana, cena ilość. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 228

Meble kuchenne
jako specjalność poleca Skład Fabryczny. Wrocławska 19. dg 3243

Kryształy
wielkim wyborze okazują tylko Jezuita 10 (Świętosławska)

Dom Okazyjnego Kupna.
Pg 7 839-45.40

Maszyna
Singera do szycia w dobrym stanie nowszego typu. Św. Marcin 54, m. 1. zdg 35 737

Krowy
wysokocielne — i wycielone, dobre dojki. — wielkim wyborze — stale sprzedaje i kupuje Adamski — Poznań-Główna 32, telefon 19-01. zdg 33 886

Wózki
dziecięce łączyne, wybór tanio. Trąbczyńska, Pierackiego 11. — podwórze, kredytuje. zdg 33 108

Sypialnie
pierwszorzędne, najkorzystniej. Dąbrowskiego 79, Bocheński. zdg 33 660

Futra
damskie, męskie wykonuje rzetelnie, solidnie, fachowo, tanio

Królkiewicz,
tylko

Podgórna 6
Skórki wszelkiego rodzaju wielki wybór. ng 18 114

Propagandowe Czyszczenie Pierza
Urządząmy miesiąc taniego czyszczenia, obliczając ryczałtem: za pierzyne 2.75, za spodkę 2.50, za poduszki 1.00 za jasiek 0.50.

Emkap. M. Mielcarek,
Wrocławska 30 ng 18 785

Meble
najtaniej u Palacza, ul. Ślusarska 4, pomiędzy Wielką a Wózną. dg 3390

Maszyny do pisania
małe i duże nowe i używane dostarcza najkorzystniej z gwarancją Kochanowski, ul. Wołności 13. ng 20 020

Futro
damskie, spod popielice, obsada szakale, Pierackiego 10 — 8, godz. 11-3. zdg 35 954

Jaskółka
kamizela nowe, szczuple. Długa 4, m. 43. zdg 35 946

Skład
kolonijalny pierwszorzędny, duże śliczne odnowione mieszkanie tanio. Adres Kurjer Poznański zdg 35 953

Pianino
Weidenslauffer Berlin. Wino-grady 83 (Szczepk). zdg 95 941

Futro
męskie, kołnierzy wydra, Wojciecha 2a, m. 9, oglądać 4-6. zdg 35 936

Sprzedam
okazyjnie dobrze zaprowadzony, komis specjalność meble, w centrum miasta Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 35 932

Piec
żelazny i gablotkę szklaną. Plac Wolności 5. restauracja. zdg 36 071

Fortepian
tanio, Wierzbicice 43 a — 3. zdg 36 146

Pianino
krzyżowe 3 Maja 3 a — 13, parter. zdg 36 104

Tapczany
fotele - leżanki, gwarantowanej jakości, najkorzystniej u fachowca. Wrocławska 14. zdg 36 119

Szafę
do rzeczy żółta bukowa specjalnie duża, 2 m szeroka, 2.30 wysoka, 0.80 głęboka, odpowiednia dla krawca, kusierni. Obejrzed Hartwig, Towarowa. Informacje Majchrowicz. zdg 36 183

Singera
damska (okrągłe), Kochanowskiego 17 — 9. zdg 36 181

Urządzenie
do apteki, drogerji. Telefon 78-73 wieczór 8.30. zdg 36 185

Futra
wszelkiego rodzaju oraz różne skórki, stale wielki wybór Własna pracownia kusierniska wykonanie pierwszorzędne solidnie. Przyjmuję asygnaty „Kredyt“

Magazyn futer
S. Piotrowski

Szkoła 9
dg 3 327

Sprzedaj — Naprawa
wszelkich systemów piór wiecznych ołówków automatycznych. Naprawa nartychmiast w firmie Józef Czoznowski, spec. skł. papieru montowania piór Poznań, Fr. Ratajczaka 2. dg 3201

Fortepiany - Pianina
Fabryki Bettinga korzystnie. Informacje Fr. Ratajczaka 20, Płocim, m. 4, od 16-18. ng 17 792

Automobilisti Motocykliści
kombinezon futrzany okazujnie, Stary Rynek 10, m. 6, Kurzanoga. zdg 36 040

Głośnik
tanio sprzedam. Zgłoszenia Skarbowa 4, mieszkanie 14. zdg 35 925

Maszynę
Singera bebenkowa, Mickiewicza 18 a — 7. zdg 36 031

Buraki
czerwone jadalne 50 kg 2 złote i selery duże 50 kg 5 złotych sprzedaje Majętność Pierchno, pod Kórnikiem. zdg 36 011

Pianina
znanej fabryki „Arnold Fibiger“ oraz instrumenty okazujnie w każdej cenie poleca Centralny Magazyn Pianin. Poznań, Pierackiego 11. Zamiana instrumentów używanych. Ng 16 668

Piec
kąpielowy (miedziany) korzystnie Skarbowa 4, warsztat, m. 22. zdg 36 058

Maszyny do pisania
i liczenia nowe, używane (z gwarancją) walizkowe „Rheinmetall“ na dogodnych warunkach spłaty do nabycia w firmie Antoni Rose, plac Wolności 2 i Nowa 8. ng 18 522

Dobry
połowczyk soka Stichelhaar 50 zł oddam w dobre rec. Tel. 51-40. zdg 36 209

Koprowe
rondle, moździerz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 35 928

Zadajcie jedynie chrześcijańskich ostrzy do golienia marki **Gloria - Złote, Gloria-Special, Gloria-Elastic, Rox** we wszystkich drogerjach. Odznaczone medalami w kraju i zagranicą. Ng 19 469 70

1 000 samochodów
rozebranych używane części, podwozia mleczarskie, opony najtaniej w firmie Autosklad, Poznań, Dąbrowskiego 89, telefon 46-74. dg 3159-60

Radio
prąd stały 50 zł. Wodna 25 — 7. portj. 4068

Urządzenia
składowe, używane, każda branża, wielka ilość, Mickiewicza 15. zdg 36 194

Plaszcz
męski, zimowy, dobrze utrzymany na watolinie tanio oddam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 36 233

5 tablic reklamowych
z blachy cynkowej w ramach z żelaza katowego, białą emalią pomalowanych. w wielkościach: 300x435 cm i 4 tablice 65x435-503 cm, odpowiednich na godła handlowe, okazujnie na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 35 227 8

Plaszcz lub futro
od Dzikowskiego nadaje każdej sylwetce wyraz szyku i elegancji Wybor niebawymy **A. Dzikowski,** Poznań, Stary Rynek 49 Tel. 29-68 Asygnaty „Kredyt“ Pg 6 610-37.174

150
okien inspektowych rozmiar 100 na 150 w dobrym stanie sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdg 36 164/5

Parasole Torebki
damskie, Ozysz. Pozań. Szkoła 11. Pg 7 423/4-41.34/5

Wózek
dziecięcy, duży, biały, kuchenka elektryczna tanio. Gebara, Pocha 86, m. 7.

10. MAJĄTKI

Majątek
416 mórg buraczanej, zabudowania dobre inwentarze nadkompletne, cena 125 000. — sprzeda Górski Inowrocław, Kasprowicza 16. ng 20 236

Majątek
275 mórg kompletny, siła światła elektryczne 45 000. — wpłaty — 28 000. — Kwiatkowski, Poznań, Działyńskich 10. zdg 36 096

Majątek
350 mórg zabudowania pierwszorzędne inwentarze kompletne. — dom 9 pokoi, wpłaty 35 000. — **Majątek** 1 000 mórg, zabudowania, inwentarze pierwszorzędne, wpłaty 140 tys. wile innych poleca „Rekomendacja“ Poznań, Podgórna 6, telefon 49-76 zdg 36 117

Folwark
około 500 mórg kupię, wpłacie 60 tysięcy złotych, Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 36 010

11. KUPNA

Starożytna
broń, srebro złoto, kwity lombardowe kupuje „Lamus“, Strzelecka 1. Pg 7962-57.414

Brylanty
perły, szmaragdy kupię, dobrze zapłacie, Oferty Kurjer Poznański zdg 35 491

Złoto
srebro brylanty kupuje **Kruk,** 27 Grudnia 6. Ng 18 682

Kupię
wagę z piecem lub bez, Wiśniewa 58. zdg 36 015

Interesu
handlowego lub przemysłowego poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 969

Motor
elektryczny 7-10 K. 220 volt. — Oferty Kurjer Pozn zdg 35 934

Złoto
kupuje Chwilowski, Nowa 8. zdg 36 171/2

Kamieni
polnych większą ilość kupię. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 35 962

Maszynę
Singera używaną kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 141

Kupię
maszynę trykotarską Rekord. — naukę. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 127

Polski Fiat 508
model 36 lub Fiat 514. Mickiewicza 18 a — 7. zdg 36 030

Piec
do emalowania na gaz kupię. — Spieszne oferty Bartoszkiewicz, Synowie, Leszno, Wolności 4. ng 19 878

2. PIENIADZ

Oddam
na pierwszą hipoteke do 30 000. — pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 965

Hipoteke
500 zł pierwszy numer tanio sprzedam. Kudrewicz, plac Kolejacki 2. zdg 35 915

7. SPRZEDAŻE

Okazyjne
kupno wszelkich urządzeń domowych także

kompletnych pokoi
spieszają Jezycy na

Jeżuitka 10
(Świętosławska). Pg 7 838-45.41

Meble
w wielkim wyborze poleca najtaniej **K. Bakoś, Stary Rynek 51** zdg 29 684

Śliwińskiego
meble. Żydowska. zdg 35 418

Sypialnie - Jadalnie
okazyjnie kupisz

Gabinet — Kuchnie
Nowootwartej

Komisowej
Hali Mebli. Wrocławska 38. zdg 35 514

Pianino
Weidenslauffer Berlin. Wino-grady 83 (Szczepk). zdg 95 941

Futro
męskie, kołnierzy wydra, Wojciecha 2a, m. 9, oglądać 4-6. zdg 35 936

Sprzedam
okazyjnie dobrze zaprowadzony, komis specjalność meble, w centrum miasta Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 35 932

Głośnik
tanio sprzedam. Zgłoszenia Skarbowa 4, mieszkanie 14. zdg 35 925

Maszynę
Singera bebenkowa, Mickiewicza 18 a — 7. zdg 36 031

Buraki
czerwone jadalne 50 kg 2 złote i selery duże 50 kg 5 złotych sprzedaje Majętność Pierchno, pod Kórnikiem. zdg 36 011

Pianina
znanej fabryki „Arnold Fibiger“ oraz instrumenty okazujnie w każdej cenie poleca Centralny Magazyn Pianin. Poznań, Pierackiego 11. Zamiana instrumentów używanych. Ng 16 668

Piec
kąpielowy (miedziany) korzystnie Skarbowa 4, warsztat, m. 22. zdg 36 058

Plaszcz lub futro
od Dzikowskiego nadaje każdej sylwetce wyraz szyku i elegancji Wybor niebawymy **A. Dzikowski,** Poznań, Stary Rynek 49 Tel. 29-68 Asygnaty „Kredyt“ Pg 6 610-37.174

150
okien inspektowych rozmiar 100 na 150 w dobrym stanie sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdg 36 164/5

Parasole Torebki
damskie, Ozysz. Pozań. Szkoła 11. Pg 7 423/4-41.34/5

Wózek
dziecięcy, duży, biały, kuchenka elektryczna tanio. Gebara, Pocha 86, m. 7.

12. DO WYNAJĘCIA

4-5
pokojowe mieszkanie, centralne, Ul. Spokojna 15 a, telefon 70-11. zdg 35 588

FUTRA

Gotowe i na miarę
poszycia i modernizacje
pod fachowem kierownictwem

EDMUND RYCHTER

POZNAŃ - FR. RATAJCZAKA 2
WROCŁAWSKA 15 WROCŁAWSKA 14
OSTRÓW (WIKP.)

Zgoda 20,—
pełnokomfortowe trzypokojowe, bezpodatkowe. zdg 35 634

Pięciopokojowe
II komfort, słoneczne, piec. — Chelmońskiego 8. zdg 34 427

Pięciopokojowe
mieszkanie Wielka wynajme tanio administrator, Wielkie Garbary 21, m. 8. zdg 35 081

8 pokojowe mieszkanie
komfortowe słoneczne z obszerną przynależnościami nadające się na biura, mieszkanie wolne zaraz. zdg 35 963

4-pokojowe
komfortowe dom ogrodowy, parter, wolne zaraz. — Zgłoszenia Loga. Słowackiego 18, tel. 66-89. Pg 7429-18,89

Pokój
kuchnia wynajme gospodarz. — Adres Kurjer Poznański zdg 36 004

Mieszkanie
7 pokojowe komfortowe Jasna 9. Wiadomość u gospodarza, godz. 4-6 popol. zdg 35 966

Pokój
ulicy Podgórznej wynajme tylko na lekki przemysł. Chwaliszewo 24 — 1. zdg 35 963

Dwupokojowe
trzy, cztery, centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 939

1
pokój i kuchnia, 2 pokoje i kuchnia słoneczne, balkonami do wynajęcia, ul. Kasztelańska 33 (przy Grunwaldzkiej). zdg 35 913

Dwupokojowe
central, 40.— rok. Zgłoszenia Sapieżyńskiego 3 — 8. zdg 36 001

Trzypokojowe
w mieście, blisko Poznania, słoneczne, dogodna komunikacja, kol. emerytowi, urzędnikowi wynajme zaraz tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 404.

2 pokoje
kuchnia, Górczyńska 7. zdg 36 014

Pięciopokojowe
Stroma 27. zdg 36 143

Pięciopokojowe
parter Działyskich — cele handlowe lub biurowe.

Sześciopokojowe
centrum — III. Zgłoszenia Mielżyńskiego 23 — 14, od 9 — 14. zdg 36 139

3-4 pokojowe
komfortowe, bezpodatkowe. Poznania 37, blisko Kochanowskiego. Zgłoszenia Mielżyńskiego 23, m. 12. zdg 36 138

Trzypokojowe
65.— Ratajczaka. zdg 36 124

Słowackiego 30
pełnokomfortowe, trzypokojowe, bezpodatkowe. zdg 36 123

Mieszkanie
4 pokojowe słoneczne I piętro — wygodne Focha — Górczyn, tramwaj, kościół, od grudnia, Zgłoszenia Grotzgera 3, m. 3. zdg 36 215

Dwupokojowe
kuchnia, Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 223

2
pokoje kuchnia słoneczne tanio. Stary Rynek 10, m. 6. Środa od godz. 2. Kurzanoga. zdg 36 041

Trzypokojowe
kuchnia, Iazienka, konieczna kaucja. Informacje stróż. Generała Umińskiego 19. zdg 36 206

6-pokojowe
wysoki parter, komfort, słoneczne naprzeciw sądu 155.— Zgłoszenia portiera, Młyńska 13. zdg 36 197

Dwupokojowe
Wilda urzędniczkwi. Zgłoszenia Focha 158, od 1-3. zdg 36 225

13. SZUKA MIESZK.

Poszukuję
mieszkania blacharz — instalator możliwe stróżostwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 005

Dwupokojowego
poszukuje urzędnik zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 951

Poszukuję
2-3 pokojowego, śródmieściu gospodarza. Pewny. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 102

2
pokoje, centrum, dam zgóry, stały płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 021

1-2
pokojowego, mieszkanie z kuchnią, możliwe w centrum miasta, wprost od gospodarza, poszukuje podoficer zawodowy. Oferty z podaniem czynszu do Kurjera Poznańskiego zdg 36 100

2
pokoje. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 144

Pokoju
kuchnia zaraz poszukuje samotny urzędnik państwowy, czynsz miesiecznie. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 116

8-9 pokojowego
mieszkania komfortowego, centralnym ogrzewaniem, możliwie I piętro. Okręcy Opery, Placu Wolności, W. S. H. poszukuje. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 232

Szukam
mieszkanie 3-4 pokoje, parter, front. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 235

Mieszkania
jedno, dwupokojowego, najchętniej suteranowego od zaraz, place zgóry. Zgłoszenia Grochowe Łąki 1 — 18. zdg 36 219

15. POKOJE UMEBL.

Przyjezdny
najtaniej. Koleja 5-3 (Nowy Rynek) nocny dzwonek, dg 2898

Klatki
także małżeństwu. Szyperska 3, m. 9. zdg 35 603

Szamarzewskiego
16 — 6. zdg 35 852

Pokój
solidny, elektryczność, Szwajcarska 19 a, m. 18. zdg 36 028

Frontowy
elektryczność osobne wejście. Romana Szymańskiego 8, parter, prawo. zdg 35 972

Pokój
od 15. 11. ul. Mickiewicza 18 — m. 5. zdg 35 950

Pokój
dla 2 panów. Ogrodowa 12 — 14. zdg 35 922

Jednoosobowy
odnowiony. Skarbowska 4 — 14. zdg 35 024

Urzędnikowi
przytulny. Pręcicka 10, — 1. zdg 35 921

Panom
małżeństwu. Wielkie Garbary 34, mieszkanie 12. zdg 35 918

Dwuosobowy
lub małżeństwu bezdzietnemu. Łakowa 9 — 5. zdg 36 087

Inteligentnemu
panu. Poplińskich 6, m. 2. zdg 35 944

Młyńska
12 a — 10. zdg 36 018

Sieroca
5/6 — 5. zdg 36 050

Wierzbicice
11 — 9. zdg 36 106

Solidnemu
od 15. 11. blisko śródmieścia — trzy pokojowej ulicy ogrzewaniem, światłem 40.— Oferty Oredownik. Poznań zdg 36 029

Studentce
skromny okazynie tanio. Marcinkowskiego 19 — 7. zdg 36 128

Słowackiego
35 — 12. zdg 36 122

Blisko
dwuosobowy — pokój. Focha 20 m. 6. zdg 36 180

Pokój
dla dwóch panów. Niegolewskich 3, m. 12. zdg 36 179

Klatki
umeblowany. Małeckiego 27, m. 6 zdg 36 217

Niekrepujący
Romana Szymańskiego 2, m. 8. zdg 36 213

Utrzymaniem
Ogrodowa 2 — 8. zdg 36 036

Czysty
utrzymaniem, bez. Wodna 17/18, m. 14. zdg 36 069

Piekary
5 — 6. zdg 36 068

Strzelecka
30 — 8. zdg 36 054

Podgórzna
4 — 10. zdg 36 227

Patrona
Jackowskiego 40 — 8, tanio. zdg 36 036

Pokoik
Ratajczaka 11 a — 102. zdg 36 035

Dwuosobowy
lub jedno, ładny balkonowy, wygodny. Poplińskich 5 — 4. zdg 36 081

Dwuosobowy
jedno (utrzymaniem). Półwiejska 2 — 6. zdg 36 207

Pokoik
Poznańska 26 — 9. zdg 36 196

16. SZUKA POKOJU

Z
gotowaniem pani. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 590

Dwaj
panowie centralnego, Iazienka, niekrepującego okolicą Nowej, Mickiewicza od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 955

Pan
poszukuje pokoju od 15. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 35 945

Pokoiku
10.— Oferty Kurjer Poznański zdg 36 115

Niekrepującego
do 25.— Łazarz, paniąka od 15. Spieszne oferty Kurjer Poznański zdg 36 065

Pokoju
dużego próżnego okolicy Starego Rynku poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 226

Etatowa
urzędniczka państwowa poszukuje próżnego pokoju. Cena Kurjer Poznański portj. 4066

Próżnego
Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 234

Próżnego
lub dwóch, używaniem kuchni, niekrepującego, śródmieściu, inteligent, samotny. Zgłoszenia telef. 10-32 lub Kurjer Pozn. zdg 36 236

17. LOKALE

2
duże pokoje na parterze, centralne ogrzewanie na biura wynajme gospodarz. Aleje Marcinkowskiego 7 zdg 35 819

Skład
z oknem wystawowym 2 pokoje kuchnia odpowiedni na każdą branżę wynajme gospodarz. Aleje Marcinkowskiego 7 zdg 35 818

Lokale
na biura i na mieszkanie i o 4-5 pokoi na I i II piętrze, obszerne, frontowe, Matejki Nr. 49. Wiadomość u portjera. zdg 35 374

Lokal
handlowy i przyzły pokój, razem ca 60 m², oraz piwnica pod lokalem do wynajęcia od zaraz przy Al. Marcinkowskiego. Zgłoszenia Kurjer Pozn. pod zdg 35 943

Skład
mieszkanem Solacz, wynajme. Informacje: Działyskich 2 — 8. zdg 36 145

Skład
rzeźnicznym mieszkaniem, warsztatem także na filje, 30 lat jednych rękach wynajme od 1. 1. 37 Świercz, Słowackiego 27. zdg 36 190

Pokój
na biuro lub warsztat Stary Rynek zaraz wolne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 130

Spedytorstwo
dużym podwórzem, składnica — rampa, waga wozowa.

Ubikacje fabryczne
odda Cichocka, Strzelecka 14 a. zdg 36 126

18. DZIERŻAWY

Ogrodnictwo
w pełnym biegu z 2 oranżeriami i dużo inspektorów oddzierżawie ewentl. od zaraz, potrzebna około 3 000,— zł gotówką, Zgłoszenia R. Treichel, Wagrowiec. ng 20 245

Rzeźnictwo
warsztatem, mieszkaniem, centrum, wynajme, kaucja Oferty Kurjer Poznański zdg 36 023/4

Skład
św. Marcinie nadający się każda branża jednym pokojem wydzierżawie. Garnarska 2, telef. 21-18 zdg 30 053

22. ZGUBY

Legitymację
Krzyża Niepodległości na nazwisko Jan Budaczński, prośbę zwrot wynagrodzeniem. Przemysłowa 12, m. 1. zdg 36 008

Zgubiony
dowód osobisty i inne dokumenty na nazwisko Mieczysław Gawlak Poznań, Przemysłowa 34, unieważniam. zdg 36 156

23. ROZMAITE

Prośba.
Inteligent od 5 lat bez pracy, ojców rodziny, prosi listowe osoby o łaskawie ofiarowanie ciepłej odzieży zwłaszcza płaszcz, którego mu brak — a zbliżająca się zima, daje się już dotkliwie we znaki. Gen. Umińskiego 7, m. 16. zdg 35 544

Akuszcerka
Kowalewska, Łakowa 14, paniom zainteresowanym udziałem wszelkich porad, pomocy. zdg 34 539

Jeszcze szczęśliwie
Ławki
2 klasy poleca kolektor Kędziora. Sieroca 5/6. zdg 32 833

Akuszcerka
Za Bramką 12 a, przy placu Bernardyńskim udziela pomocy, porady. zdg 34 096

Karty do gry
hurtownie ceny fabryczne. Fajki wszelkie przybory do palenia. — Dybicki, Hurtownia, Poznań, ul. Wrocławska 1. dg 3515

Przyjmę
dziecko na wychowanie, troskliwa opieka. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 140

Sellima
słynna wroźka, Ratajczaka 9 — 7 zdg 36 112

Swetry
meskie, damskie, dziecięce, szydełkowe na drutach wykonuje Sosiańska, Marcin 57 — 4. zdg 36 152

Dykta Dykta Dykta
najlepsza, najtańsza, nowy transport. Skład fabryczny **św. Wojciecha 28.** Ng 17 819/20

Poradnia psychografologiczna **Gniezno, ul. 3 Maja 15.** wydaje autorytatywne opinie dla użytku firm handlowych i przemysłowych o kandydatach na posady. Informuje o uzdolnieniach. Udziela porad w pedagogice i wyborze zawodu. Udziela porad w doborze małżeństw. Wskazuje możliwości usuwania konfliktów małżeńskich. Określa charakterystykę. Na żądanie wysyła się trospekty. ng 19 961

OGÓLNOPOLSKIE

Czwartek, 12 listopada.

6.30 audycja poranna; 11.30 poranek muzyczny dla młodzieży szkół powszechnych (z Wilna). Tańce różnych dzielnic Polski w wyk. ork. pod dyr. Wład. Szczepaniewskiego. Objawienia Czesława Lewickiego; 11.57 sygnał czasu; 12.03 programy lokalne; 12.50 dziennik południowy; 15.00 wiadomości gospodarcze; 15.15 programy lokalne; 16.20 „Chwilka pytań” — poradanka dla dzieci w oprac. Wacława Frenkela; 16.35 aria i pieśni w wyk. Zofii Fabry i Wiktora Bregy; 17.00 zatucie produktami spożywczymi — odczyt — wygł. dr. Aleksander Sczygajel; 17.15 Ermanno Wolf-Ferrari: Symfonia kameralna na 11 instrumentach solowych B-dur op. 8; 17.50 „Książka i wiedza”: „O Polskim Słowniku Biograficznym” wywiad Kazimierza Czerwoskiego z prof. dr. Stanisławem Kutrzebą (z Krakowa); 18.00 poradanka aktualna; 18.10 wiadomości sportowe; 18.20 programy lokalne; 18.50 poradanka aktualna; 19.00 oryginalny teatr wyobraźni nadaje premierę słuchowska p. t. „Jedenasty listopada”, napisał Theo Fleischman (Bruksela), Przekład i opracowanie Antoniego Bohdziewicz. Akcja słuchowska toczy się na zachodnim froncie w czasie wielkiej wojny w roku 1918; 19.30 koncert rozrywkowy w wyk. ork. jazzowej; 20.30 „W najbliższej dolinie tatrzańskiej” — pog. wygł. dr. Jerzy Młodziejowski (z Poznania); 20.45 dziennik wieczorny; 20.55 poradanka aktualna; 21.00 V-ta audycja „Sylwetki kompozytorów polskich — Zygmunt Stojowski”. Wykonawcy: Helena Waprechowska — śpiew. Hanna Dicksteinówna — fort. Tadeusz Litán — wiolonczela. Jerzy Lefeld — for-

Odstąpię
praktykę dentyściczną wraz z urządzeniem na prowincji. Oferty do „Par” pod 58.3. Pg 8175-58,3

24. NAUKA

Otwarcie sezonu
Szkoły tańców **Średzińskiego** **Waly Zygmunta** **Augusta 4**
Pierwsza lekcja praktyczna — czwartek 12 listopada, godz. 19. zdg 35 894

Rytmika
plastyka. Milewska Matejki 50. zdg 34 651

Wzamian
za posadę biurową udzielać będzie przez pół roku lekcji języka franc. akcent paryski. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 971

Poszukuję
nauczycielki celem przygotowania matury, łacina, niemiecki. Oferty warunkami Kurjer Poznański zdg 35 979

Łaciny
udziela tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 977

Student
udziela lekcji matematyki, fizyki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 090

Szkoła tańców — plastyki
Baletmistrza Szczerka — Szczerkowej, Podgórzna 6. zdg 36 072

Prof.
udziela wszystkich przedmiotów do matury, egzaminów, gwarantuje wyniki! Półwiejska 34 — 7 zdg 35 329

Szkoła Tańców
Mikołajczak Kledecka, św. Józefa 6. Pg 8177-58,8

25. MUZYKA

Lekcje
gry fortepianowej udziela dyplom, nauczycielka. Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8 (dom naróżny). zdg 34 126

Violonczelista
tenorem lub trębacz, tenorem — akordeonem potrzebny grudzień na Pomorze, Oferty Kurjer Poznański, Gniezno 689. ng 19 960

Tanio sumiennie
gry fortepianowej. Dyplom państwowy. Łakowa 4 b — 8. zdg 36 025

OGÓLNOPOLSKIE

Czwartek, 12 listopada.

6.30 audycja poranna; 11.30 poranek muzyczny dla młodzieży szkół powszechnych (z Wilna). Tańce różnych dzielnic Polski w wyk. ork. pod dyr. Wład. Szczepaniewskiego. Objawienia Czesława Lewickiego; 11.57 sygnał czasu; 12.03 programy lokalne; 12.50 dziennik południowy; 15.00 wiadomości gospodarcze; 15.15 programy lokalne; 16.20 „Chwilka pytań” — poradanka dla dzieci w oprac. Wacława Frenkela; 16.35 aria i pieśni w wyk. Zofii Fabry i Wiktora Bregy; 17.00 zatucie produktami spożywczymi — odczyt — wygł. dr. Aleksander Sczygajel; 17.15 Ermanno Wolf-Ferrari: Symfonia kameralna na 11 instrumentach solowych B-dur op. 8; 17.50 „Książka i wiedza”: „O Polskim Słowniku Biograficznym” wywiad Kazimierza Czerwoskiego z prof. dr. Stanisławem Kutrzebą (z Krakowa); 18.00 poradanka aktualna; 18.10 wiadomości sportowe; 18.20 programy lokalne; 18.50 poradanka aktualna; 19.00 oryginalny teatr wyobraźni nadaje premierę słuchowska p. t. „Jedenasty listopada”, napisał Theo Fleischman (Bruksela), Przekład i opracowanie Antoniego Bohdziewicz. Akcja słuchowska toczy się na zachodnim froncie w czasie wielkiej wojny w roku 1918; 19.30 koncert rozrywkowy w wyk. ork. jazzowej; 20.30 „W najbliższej dolinie tatrzańskiej” — pog. wygł. dr. Jerzy Młodziejowski (z Poznania); 20.45 dziennik wieczorny; 20.55 poradanka aktualna; 21.00 V-ta audycja „Sylwetki kompozytorów polskich — Zygmunt Stojowski”. Wykonawcy: Helena Waprechowska — śpiew. Hanna Dicksteinówna — fort. Tadeusz Litán — wiolonczela. Jerzy Lefeld — for-

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Młodsza
z prowincji do pracy domowej albo składu od 15. 11. szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 767

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 020

Panna
inteligentna poszukuje zajęcia przy chorej osobie lub dzieci oraz zajęcia się domem za pokój i utrzymanie od 15. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 019

Posługaczka
samodzielnie gotowaniem, poleceniami, chętna do wszelkiej pracy szuka zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 070

Dziewczyna
szuka posługi od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 159

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 35 984

Panna
służąca dobre świadectwa, szyć, gospodarstwo, kochająca dzieci szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 999

Posługi
zaraz poszukuje do południa od 7-12. po pol. od 4-5. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 002

Sierota
uczciwa szuka posady gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 099

Dziewczyna
prowincji zmieni posadę 1. 12. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 091

Inteligentna
panna, sierota, uczciwa, oszczędna, czysta poszukuje posady gospodyni do samotnej osoby, dobrze gotuje, świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 964

Dziewczyna
lat 16, szuka posady do dzieci, prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 976

Uczciwa
chętna do wszelkich prac szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 926

Pracznica
poleca się poza dom. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 915

programy radiowe

OGÓLNOPOLSKIE

Czwartek, 12 listopada.

6.30 audycja poranna; 11.30 poranek muzyczny dla młodzieży szkół powszechnych (z Wilna). Tańce różnych dzielnic Polski w wyk. ork. pod dyr. Wład. Szczepaniewskiego. Objawienia Czesława Lewickiego; 11.57 sygnał czasu; 12.03 programy lokalne; 12.50 dziennik południowy; 15.00 wiadomości gospodarcze; 15.15 programy lokalne; 16.20 „Chwilka pytań” — poradanka dla dzieci w oprac. Wacława Frenkela; 16.35 aria i pieśni w wyk. Zofii Fabry i Wiktora Bregy; 17.00 zatucie produktami spożywczymi — odczyt — wygł. dr. Aleksander Sczygajel; 17.15 Ermanno Wolf-Ferrari: Symfonia kameralna na 11 instrumentach solowych B-dur op. 8; 17.50 „Książka i wiedza”: „O Polskim Słowniku Biograficznym” wywiad Kazimierza Czerwoskiego z prof. dr. Stanisławem Kutrzebą (z Krakowa); 18.00 poradanka aktualna; 18.10 wiadomości sportowe; 18.20 programy lokalne; 18.50 poradanka aktualna; 19.00 oryginalny teatr wyobraźni nadaje premierę słuchowska p. t. „Jedenasty listopada”, napisał Theo Fleischman (Bruksela), Przekład i opracowanie Antoniego Bohdziewicz. Akcja słuchowska toczy się na zachodnim froncie w czasie wielkiej wojny w roku 1918; 19.30 koncert rozrywkowy w wyk. ork. jazzowej; 20.30 „W najbliższej dolinie tatrzańskiej” — pog. wygł. dr. Jerzy Młodziejowski (z Poznania); 20.45 dziennik wieczorny; 20.55 poradanka aktualna; 21.00 V-ta audycja „Sylwetki kompozytorów polskich — Zygmunt Stojowski”. Wykonawcy: Helena Waprechowska — śpiew. Hanna Dicksteinówna — fort. Tadeusz Litán — wiolonczela. Jerzy Lefeld — for-

WARSAWA

Czwartek, 12 listopada.

Warszawa — 12.03 muzyka (płyty); 12.40 „Wieś i jej dzieła zdrowotne” — poradanka — wygł. dr. Janina Węgrzynowska; 15.15 muzyka lekka (płyty); 16.00 skrzynka ogólna — dr. Marian Szepeński; 16.15 życie kulturalne stolicy; 18.20 koncert reklamowy; 18.45 program na jutro; 23.00 d. c. muzyki tanecznej w wyk. małej ork. P. R. z udziałem Imny Kozłowskię i Czwórki Radiowej.

POZNAŃ

Czwartek, 12 listopada.

Poznań — 12.03 Słynny organisci — płyty; 12.40 „Skrzynka rolnicza” — omówi Dominik Starzeński; 13.00 „Dla rozrywki” (płyty); 13.55 przegląd giełdowy; 15.15 koncert reklamowy; 15.35 życie kulturalne i społeczne Poznania; 15.40 „Małe zespoły” płyty; 18.20 koncert zyczeń z płyt kramofonowych

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM

na czwartek:

17.00 Brno. Muzyka fort. Berlin. Muzyka popularna. 17.05 Wiedeń. Pieśni i aria, 17.10 Koszyce. Recital fort. 17.30 Strassburg. Muzyka lekka. Budapeszt. Muzyka salonowa. 17.45 Bratislava. Recital fort.

18.00 Lipsk. Muzyka ludowa. Monachium. Muzyka lekka. Królewiec. Koncert orkiestrowy. Hamburg. Oktet f-dur Schuberta. 18.15 Anglia (Nat. Progr.) Muzyka taneczna.

19.00 Anglia (Reg. Progr.) Muzyka taneczna. 19.15 Berlin. Recital fort. 19.20 Wiedeń. Recital śpiewaczy. 19.25 Praga. Koncert popularny.

20.00 Ryga. Koncert symf. Anglia (Nat. Progr.) Utwory Couperina. Kopenhaga. Koncert ork. Sztokholm. Kabaret. 20.10 Monachium. „Czar instrumentów” Królewiec. Wieczór tańca. Wrocław. „Notre Dame” — opera Schmidta. Berlin. Symfonia VII Schuberta. Hamburg. Wieczór tańca. Bukareszt. Koncert symf. 20.25 Kolonia. „Schumann — Pfitzner” — koncert ork. Dyr. H. Pfitzner. 20.30 Anglia (Nat. Progr.) Radiorewia. 20.40 Mediolan. Muzyka kameralna. 20.45 Rzym. „L'oca del Cairo” — opera Mozart. Budapeszt. Muzyka czytańska. 20.50 Sztokholm. Koncert symfoniczny. 20.55 Oslo. Recital skrzypcowy.

21.00 Königszwust. Koncert wieczorny. Berlin. Koncert rozrywkowy. Sztuttgart. „Do słuchu” — godzina muzyki Mozarta; 21.15 Strassburg. „Wesoly wieśniak” — operetka Falia. Z. Stojowski. 21.55 Budapeszt. Muzyka z czasów Haydna.

22.00 Mediolan. Piosenki Sztokholm. Muzyka rozrywkowa. 22.10 Rzym. Koncert orkiestrowy. 21.15 Praga. Muzyka lekka. 22.20 Królewiec. Pieśni na chór i utworzy wioloncz. Wiedeń. Pieśni i aria. 22.30 Lipsk. Muzyka lekka i tan. Kolonia. Muzyka lekka. Berlin. Muzyka taneczna. Wrocław. Muzyka taneczna. 22.40 Monachium. Pieśni ludowe.

23.00 Königszwust. „Prosimy do tańca”. Frankfurt. Utwory G. Schumann pod dyr. kompozytora. Budapeszt. Muzyka jazzowa. 23.10 Wiedeń. Muzyka taneczna. 23.25 Anglia (Reg. Progr.) Muzyka taneczna.

24.00 Frankfurt. Koncert nocny. „Flet czarodziejski” — opera Mozarta. Radio Paris. Muzyka taneczna.

Wytworna PANI
wytworny PAN
z firmy
J. Schubert
DOM PŁOCIEN
FABRYKA BIELIZNY
ST. RYNEK 76

Dom czerwony naprzeciw odwachu obok Apteki pod Lwem.
Pg 7 153-38.139

Kucharka

z dobrem gotowaniem poszukuje posady od 15. lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 121

Młodsza

poszukuje posługi na cały dzień od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 182

Polecona

uczciwa do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 173

Dziewczyna

do wszystkiego szuka pracy lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 170

Gospodyn

zafana, doświadczona poszukuje samodzielnej posady, zna wszelkie prace domowe, dobra kuchnia, świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 168

Starsza

wiejska szuka posady z gotowaniem od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 166

Osoba

wiek średni szuka posady wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 162

Nawskroś

uczciwa poszukuje posługi lub posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 076

Małopolanka

znająca wszelkie prace domowe, przyjmie posadę od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 051

Posługaczka

szuka posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 224

TEATRY

Poznań, środa, 11. 11.

TEATR POLSKI: Środa, 11. 11. „Wyzwolenie”.
Czwartek, 12. 11. „Wieczór trzech królów”, premjera.

TEATR WIELKI (Opera):
Środa, 11. 11. „Straszny Dwór”.
Czwartek, 12. 11. „Ewa”.
Piątek, 13. 11. „Ewa”.

TEATR NOWY: Środa, 11. 11. „Róża”, premjera.

KINA

Poznań, środa, 11. 11.

APOLLO: „W blasku słońca”.

CORSO: „Wyprawy Krzyżowe”.

GLORIA: Mały Buntownik.

GWIAZDA: „Kariera”.

OSWIATOWE T. C. L.: — „Na zgłiszczach szczęścia” i „Z kamerą w świat”.

METROPOLIS: „W blasku słońca”.

RENAISSANCE: „Czarownica” oraz „Mecz bokserki Schmelling contra Louis”.

SLONCE: „Pod dwiema flagami”.

SFINKS: „Kaprys Pięknej Pani”.

ŚWIT: „Niewidzialny promień”.

TECZA-Lazarz: „Jadzia”.

TECZA-Wilda: „Koenigs-marck”.

WILSONA: „Zbieg z Jawy”.

Kucharka

poszukuje posady do wszystkiego Oferty Kurjer Poznański zdg 36 043

Panienska

do dzieci cołkolwiek szyciem przyjmię posadę od 15. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 085

Dziewczyna

cołkolwiek gotowaniem jako przychodnia szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 082

Szukam

posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 079

Dziewczyna

chętna, pracowita z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 36 198

Posługi

poszukuje w śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 221

b) Inni

Do czułych serc Obywateli apeleju 19-letni młodzieniec, sierota po kapitanie, maturzysta — absolwent kursów wych. ped. z pielegn. san. we Lwowie, prosi o pomoc w dalszych naukach lub w uzyskaniu

Jakiegokolwiek z... Zna prace biurowe, księgowość, maszyny, wych. ped. z piel. dzieci, doskonała lektura obcimi językami, zajmie się również domem samotnej osoby, znając i prace domowe. Dobre świadectwa. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 35 535

Księżkowa

rutynowana korespondentka polsko-niemiecka, z doświadczeniem szuka posady w poważnej firmie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 32 506

Bilansista

rutynowany, prowadzi księgowość godzinowo już za 20 zł miesięcznie — poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 34 537

Panienska

młoda, przystojna, inteligentna z miłym, wesołym i łagodnym charakterem, z zamiłowaniem do bufetu i kolonialki pragnie się wyuczyć z mieszkaniem i utrzymaniem zaraz lub później, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 980

Szukam

posady, kaucja 150.— zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 949

Wykwalifikowana

pielegniarka niemowlat, dłuższa praktyka bardzo dobrymi referencjami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 959

Krawcowa

akuratna dziennie 1.25 szuka posady w domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 047

Krawcowa

w meskim zawodzie 4 letnia praktyka poszukuje posady miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 36 154

Inteligentna

panienska córka po inżynierze szuka od zaraz posady do dziec, długoletnia praktyka, bardzo dobre świadectwa, zna szycie i robotki. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 947

Panienska

szuka posady u lepszych państwa celem doskonalenia się w pracy domowej, bezpłatnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 929

GROM
EXTRA CIENKI
DOKONALY ZNACZNIE ELASTYCZNY TAŃSZY
NOŻYK

Wychowawczyni-wyreczycielka

niemieckim długoletnia kwalifikacja szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 34 308

Panienska

młoda z ukończoną szkoła handlowa Preissa szuka posady w biurze jako początkująca. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 35 919

Chłopiec

15 lat, uczciwy, rzetelny, dobrej rodziny szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 35 996

Krawcowa

akuratna szuka posady po domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 997

Zdolna

która pracowała w biurze adwokackim poszukuje praktyki z małym wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 35 612

Kelner

kaucja, dobry fachowiec poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 36 131

Młynarz

poszukuje posady, znam wszelkie motory na gaz ssany, Fr. Piechocki, Września, Rynek 8. ng 20 248

Krawcowa

dobry krój poszukuje posady domu Oferty Kurjer Poznański zdg 36 066

Haclarka

córka inwalidy wojennego poszukuje pracy. Zgłoszenia uprasza Związek Inwalidów Wojennych R. P. Kolo Poznań, ul. Kozia 8, telefon 29-94. zdg 35 864/5

Panna

lat 22 czysta, predka, poszukuje posady z gotowaniem oraz pomocy w jakiegokolwiek interesie, — najchętniej wyjazd od 15. 11. — Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 35 627

Dziewczyna

do wszystkiego potrzebna. Winklera 10, przy Pocha 128. zdg 35 931

Portier

młody niezamężny potrzebny zaraz Café George, wejście tylko z Podgórznej do godz. 5. zdg 36 059

Dziewczyna

do wszystkiego Kochająca dzieci. Ul. Poplińskich 12 a — 14. zdg 36 110

Akwizytorzy

energiczni do sprzedaży maszyn do szycia, radioaparatów i rowerów za Pożyczki Państwowe poszukujemy na całą Polskę, wysoka prowizja, obrotowym możliwości. Zjednoczone Składy Techniczne, Warszawa, Waliców 6. ng 19 614

Dziewczyna

dobrym gotowaniem, doświadczeniem zaraz. Podgórzna 10 — skład delikatesów. zdg 36 218

Podróżujący

na prowizję, krupy, maki. Oferty Kurjer Poznański zdg 36 075

Dziewczyna

młodsza praniem. — Zgłoszenia czwartek, Małego 28 — 16. zdg 36 073

Ekspedjentka

do składu spożywczoego świadectwami, uczciwa. Zgłoszenia Wielka 18, godz. 10—12. zdg 36 057

Ekspedjentka

branży cukierków, owoców przyjemnie zaraz. Samodzielna, kaucja 300.— Garmarska 2, skład. zdg 36 052

Służąca

młodsza uczciwa z dobrem gotowaniem dla malej lepszej rodziny poszukuje. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 36 230

Dziewczyna

do wszelkich prac domowych potrzebna. Zgłoszenia wieczór 8. Dąbrowskiego 3, mieszkanie 9. zdg 36 184

Uczenica

potrzebna do bufetu. „Śniadania Italia”, Aleje Marcinkowskiego 8. zdg 36 054

Służąca

z praniem, gotowaniem potrzebna Chwaliszewa 76, m. 17. zdg 36 083

Dziewczyna

skromna samodzielna z gotowaniem potrzebna od 15. 11. 36.— Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 36 202

Freblanka-wychowawczyni

zdrowa, młodsza, z dłuższą praktyką i doświadczeniami potrzebna do chłopców. Oferty piśmie Kurjer Pozn. zdg 36 231

Stenotypistka

biegłych w stenografii polskiej — i możliwie także niemieckiej poszukujemy. Zgłoszenia z odpisami świadectw do Biura Ogłoszeń „Par”, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 46.30. Pg 8178-46.30

29 ROZRYWKA

Miło

wesoło zabawisz się jedynie tylko w „Edenie”, plac Działowy, Pg 7 753-57.999

„Kaprys pięknej pani”

Przepyszna komedia — przemile melodje zdg 35 398

Kinoteatr „Sfinks”

12 złotych miesięcznie wystarczy na kupno u nas radioaparatu

Na wpłatę wystarczy już zł 15.—

lub Pożyczka Państwowa. Bateria odbiorniki najtańszej Radiomechanika

Poznań, św. Marcin 27 w podwórzu, prawo, telefon 12-38 Pg 8176-58.7

Łońdyńska

Marszałkowska poleca przy dobowej orkiestrze karafkę od 2.— złotych. Dancing towarzyski. zdg 36 105

Kino Tęcza Wilda

Koenigsmark. zdg 36 193

„Kapelusz”

modnie przepasowany odświeżony, zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Wytwornia kapeluszy męskich, damskich, 27-go Grudnia 2, podwórze. zdg 35 552

CO NAS CZEKA ZA SZEŚĆ TYGODNI?

Wszyscy jesteśmy ciekawi jutra. Pragniemy wiedzieć, czy nastaną lepsze dni, czy wygramy na loterii, czy dołączymy się awansu, czy córka wyjdzie dobrze zamąż, czy syn uzyska posadę. Wszystko to pozostaje

POD ZNAKIEM ZAPYTANIA

KONIEC STAREGO ROKU

Czas więc pomyśleć o dobrej lekturze dla siebie i dla najbliższych, o lekturze, która będzie godziwą i pożyteczną, zarazem rozrywką. Lekturą taką jest niewątpliwie „Illustracja Polska”, Przekonaj się sam i przejrzj ostatni numer (46), który nabyć można w agenturach naszych, znajdujących się w miastach i miasteczkach prowincjonalnych, w kioskach dworcowych „Ruchu” i u rozsprzedawców ulicznych.

Na żądanie przesyła bezpłatnie zeszyty okazowe Administracja w Poznaniu, ul. św. Marcin 70. zg 645/6

Ogrodnik

lat 27, poszukuje posady, samodzielnie lub pomocnika majątku lub willi, od 15 stycznia lub później. Zna dobra hodowle warzyw, kwiatów, szkolarstwo, sadownictwo, parkownictwo, poza tem hodowle pieczarek, gustowne zamlowienie wszelkiej dekoracji. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 577

Ekspedjentka

lat 26, początkująca branży biawatów, konfekcji szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 637

Znam

stenografie polską i niemiecką poszukuje dla udoskonalenia bezpłatnej praktyki. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 550

Panna

szkoła gospodarza, dobry charakter, wychowanie dzieci szuka odpowiedniej posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 35 547

Krawcowa

bardzo dobra samodzielna poszukuje posady małym wynagrodzeniem, chętnie wyjedzie. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 579

Introligator

złotnik obeznan w drukarstwie poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 604

Maszynistka księżkowa

obejmię posadę za 50 zł miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 787

Krawcowa

futra, płaszcz, suknie w domu szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 753

Krawcowa

pierwszorządna szuka posady w domu 2.— Oferty Kurjer Poznański zdg 35 743

Krawcowa

tanio w domu szyje wszystko szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 752

27. WOLNE MIEJSCA

Potrzebny

zaraz gajowy, kawaler, po odbytej służbie wojskowej, energiczny, władający językiem niemieckim. Wymagane pierwszorzędne referencje. Oferty Kurjer Poznański zdg 35 774

Agentów

inkasentów do sprzedaży materiałów sukiennych na raty poszukujemy w całej Polsce. „Pomoc”. Lwów 15, Cerkiewna 18. ng 19 609

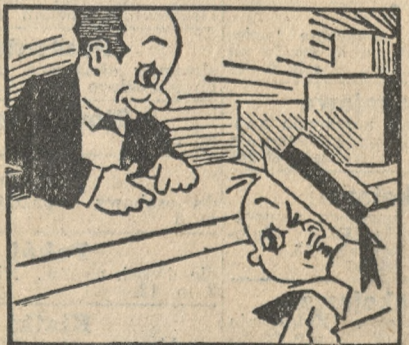
Dziewczyna

gotowaniem 20.— zł Kochanowskiego 2, m. 13. zdg 35 927

Posługaczka

Strzelecka 3 a — 8. zdg 36 098

Humor zagraniczny

Pytanie i odpowiedź.

— No, Karolku — pyta nauczyciel — skąd pochodzi słony smak wody morskiej?
— A to dlatego, panie psorze, że w niej są śledzie. (x)

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata

na miesiąc listopad 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 8,20, w agencjach w miesiąc zł 3,50, a odnożeniem do domu w Poznaniu zł 8,70, a odnożeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,10, kwartalnie zł 12,30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5,00, w innych krajach zł 7,00—9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 80 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznymi 200 gr. Oświadczenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nocy wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 10.45 wiekze dużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej) 100 słów w tem 5 nagłówek; słowo nagłówek (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstała wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada. P. K. O. Poznań nr. 200/149.